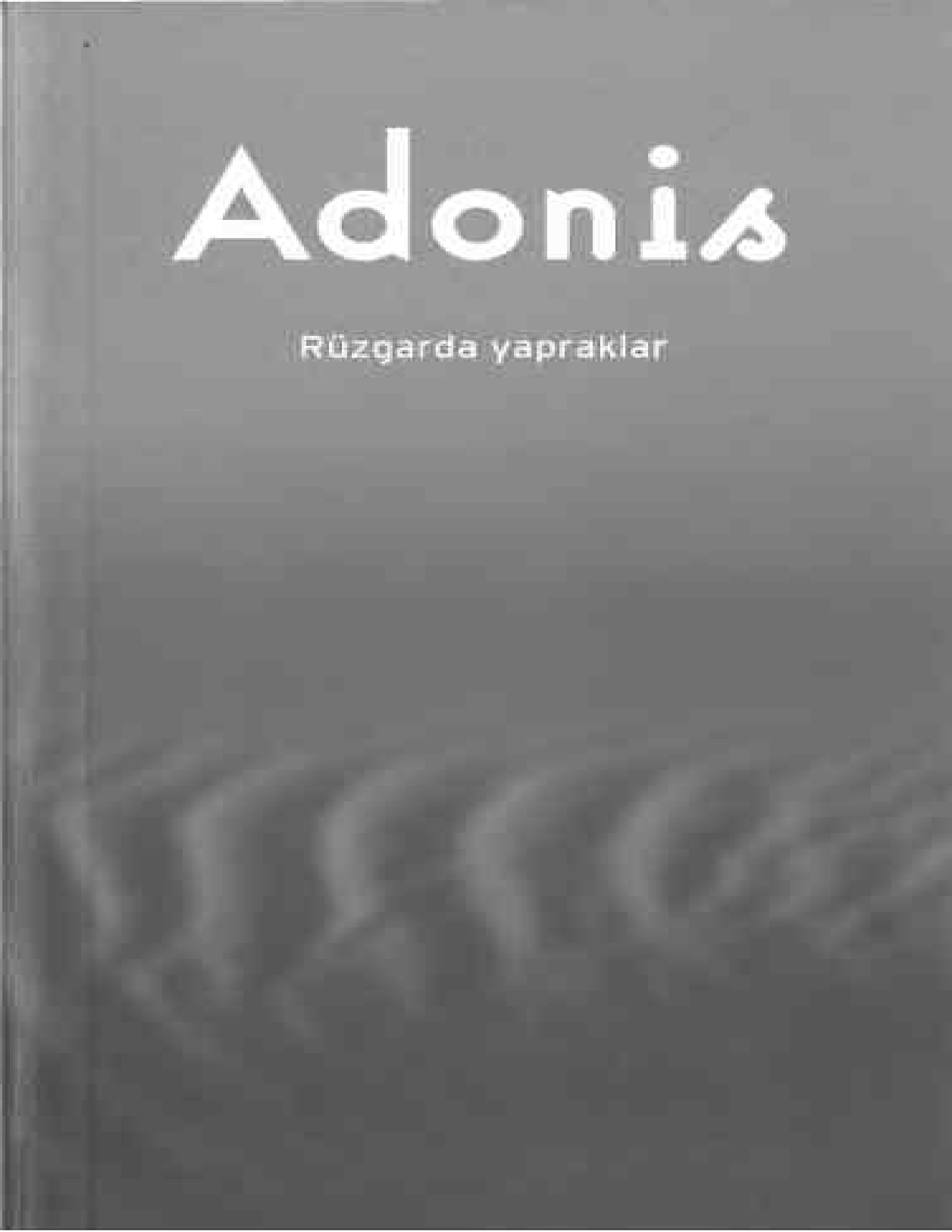
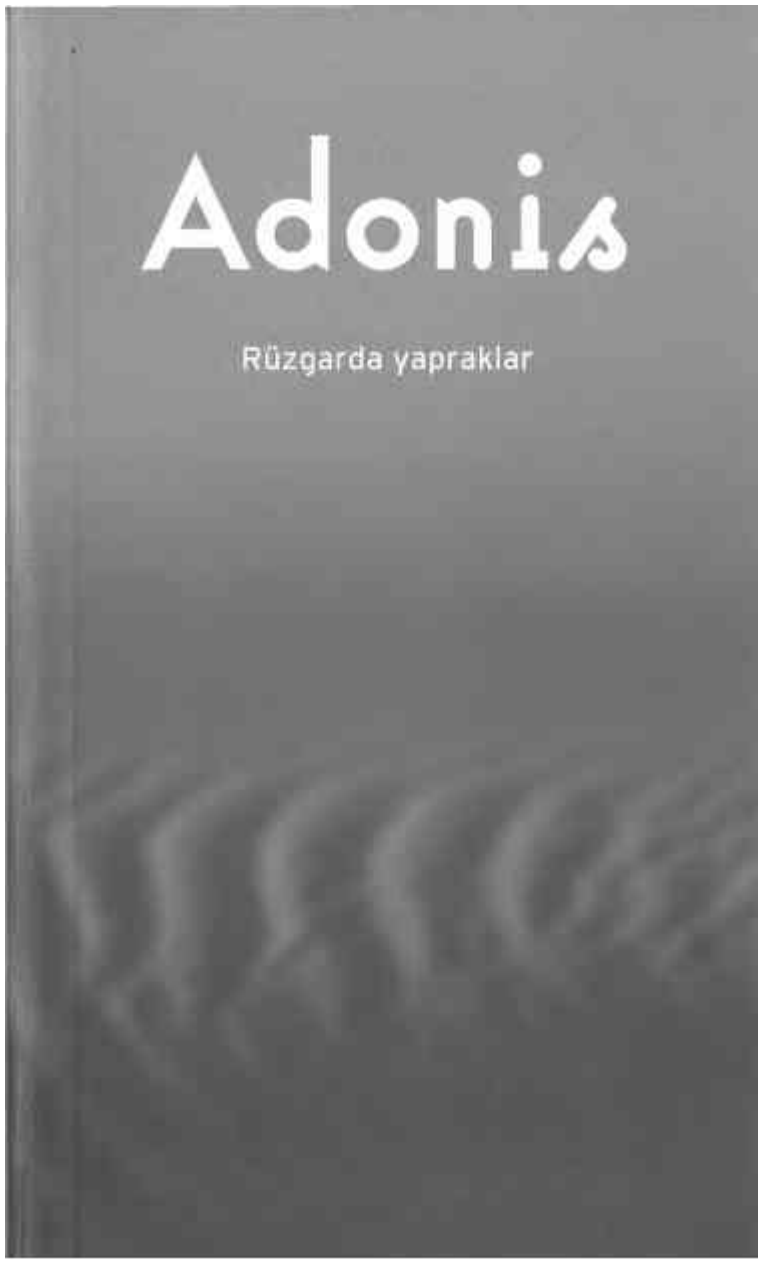
Adonis

Rüzgarda yapraklar




Adonis
Rüzgarda yapraklar

Adonis - Rüzgarda Yapraklar

Asıl adı Ali Ahmet Sait Eşber olan Adonis günümüz Arap şiirinin en büyük ustalarındandır. 1930 Suriye'de Lazkiye'nin Kassabin köyünde doğan şair, ondört yaşına kadar burada yaşadıktan sonra üç yıl Tartus kentinde bir Fransız Lisesinde okumuş. Daha sonra Lazkiye'deki devlet okulunu bitirerek 1950'de Şam Üniversite'sine girmiştir. Burada Baudelaire ve Rilke'nin şiiriyle tanışan Adonis 1954'te buradan edebiyat ve felsefe lisansı almıştır. 1956'da Beyrut'a yerleşmiş 1960'ta da bir süre Paris'te kalmıştır. Beyrut'a döndükten sonra Lübnan uyruğuna geçen ve Beyrut iç savaşını orada yaşadıktan sonra Paris'e yerleşen Adonis 1971'de "Syria-Lebonan Award of the

International Forum", 1986‘da ”le Grand de İstanbul'da ilk Nazım Hikmet Uluslararası Şiir Ödülü'nü almıştır. Metin Fındıkçı'nın Rüzgarda Yapraklar adlı bu kitabından önce, Türkiye'de Necla Işık'ın çevirdiği Kutlamalar ve Özdemir ince’nin çevirdiği New York'a Mezar adlı kitapları yayımlanmıştır.

Adonis

Rüzgârda Yapraklar

İyi Şeyler Yayıncılık Limited Şirketi
Akaretler Spor cad.

BJK Plaza B Blok No. 92 Kat. 7
Beşiktaş - İstanbul
©

Şiir Dizisi - 61

ISBN 975-563-090-2

Birinci Basım Nisan 1998
Genel Yayın Yönetmeni: Cevat Çapan

Grafik Tasarımı: Tibet Sanlıman
Baskı: Ofset Yapımevi

Adonis

Rüzgârda Yapraklar Türkçesi: Metin Fındıkçı

İçindekiler

ÖLÜM ŞİİRLERİ
TOPRAĞIN SÖYLEDİĞİ
GÜNEŞ
ÖLÜM
GİZ
İKİ ÖLÜM ŞARKISI ı

BENİM VE GÖZLERİMİN ARASINDA
AŞK ARASINDA
SON DEDİKLERİ NEREDE
RÜZGÂRDA YAPRAKLAR
MEZAMİR
NAĞME
TEKRARLANAN YALNIZLIK
İKİNCİ TOPRAK
TANINDI
GİDEN
SUSKUNLUKTAN SONRA
YARATTIĞIM TOPRAK
TANIKLIK (Düş)
RÜZGÂRDA YAPRAKLAR
BOŞLUK
DEVRİMCİ
GÖNDERİLEN KÜL
MEZAMİR
1-RÜYA
2- GARİP ŞARKI
3- YAŞAYAN KÜL
4- GÖNDERİLEN GÜZEL SÖZÜN
İLK TANIK
İKİNCİ TANIKLIK
ÜÇÜNCÜ TANIKLIK

DÖRDÜNCÜ TANIKLIK
TUHAF KASİDE
SON GÖKYÜZÜ
ELLERİMDE UYUR
GÖZLERİNDE TAŞIR
KAYIP
TAŞ
SÜRÇEN
TEK GÖZLÜ
GÜNAHLAR SARDI
ÇOCUKLUĞUM
KİMLİK
BENİM GİZİM
BİZİ BIRAKANI GÖRDÜM
HAFTANIN YEDİNCİ GÜNÜ
RÜYA
CESARETİN GÖZYAŞI
BANA SINIR YOK
YALNIZ TOPRAK
SİZE SÖYLEDİM
AVUCUNDA GÖRÜYORSUN
GÜNLER
BÜYÜLÜ TOPRAK
SU İPİMİ KOPARDI
KAPI

SEN KİMSİN?

YENİ AĞIT

ÖLÜSÜ OLMAYAN AĞIT

SÖYLENCEDEKİ AĞITIN ÖMRÜ

EBU NEVVAS'IN AĞITI

HALİÇ'İN AĞITI

MÜJDENİN AĞITI

AĞIT

GECE VE GÜNDÜZ BÖLGESİNDEKİ TAHAVVÜLLER VE HİCRET KİTABI 1970-1971

GECE VE GÜNDÜZÜN AĞAÇLARI

GÜNEŞİN AĞACI

İŞARETLER

ARZUNUN AĞAÇLARI

ATEŞİN AĞAÇLARI

SABAHIN AĞAÇLARI

KAYBOLAN BÜYÜ

SARKAN AĞAÇLARIN DALLARI

ÜZÜNTÜ AĞAÇLARI

ATMACA

ATMACANIN GÜNLERİ

ATMACA BAŞKA BİR YERE YÖNELİR

1- GÖZYAŞI MEVSİMİ

2-MERDİVENLERİ AYRILAN ÖLÜM BURÇLARI

3- FOTOĞRAFI YIRTILAN GEÇMİŞ

ÖLÜM ŞİİRLERİ

TOPRAĞIN SÖYLEDİĞİ

1

Toprak söyledi: arzu köklerimde
Başlar, benimle kımıldar bütün
Sorular, göğsümdeki açlığın güzelliği
rüzgârla daha da güzelleşir.

2

Dallarımda yeşerecek bir günüm bile olmadı
Sesi çıkacak, nemi bile olmadı çiçeklerin
Yıldızlarla birlikte olgunlaşacak ekini
bekleyen yok.
Çimenin ışıltısı yok taşlarda
Nerede evlerim, o bedenimdeki çığlık
Bütün hançerler bedenimde ve ben kışta saklı.

3

Belki bitkinliğin derinden vuruşu
Beni teslim alandan istila eder.
Belki giysilerimi giydirdiler dölün içinde
Avuçlarımda kuru otlar, kuru otlar
Belki... belki, siyah harflerdi
Kulaklara suskunluk düştüğünde
Çıksam uzanan bu ruhumun üstüne
Yaratırdım göğsümden insanı.

4

Kalk güneşle birlikte ey gençliğim ve kaynaştır
Uyuyan sağduyulu insanları, komşuya
Sen öğretirsin kadim yaşamı
Ona kalırsın solgun ve titrek.

5

Ben kendi köklerimle yaptım evimi
Ve yetiştirdim dağlan siperim olsun diye
Kabaran uzun yamacında tozun
Zamana saklar gibi
Ben yaptım kendi köklerimden çocuklarımı
Onlardan çocuklar yaptım

6

Beni bağışlar çağlıyanımla yardığım
Kayalıklar, toprağımda bahar
Yalnız bizim kalbimiz güler, kalplerle
Teslim alır kaburga kaburgalarla
Kaç aklımız hayretle tökezledi
Yandık mumların alışkanlıklarında
Uzandık sussuz soluklarla
Aktı hayatları çağlayanla.

7

Ey özlediğim, ey onda derin
Yaratan meçhulu, çocuklaşır günler
Yalnış hesabı siler hayatımda da
Onda yanlış hesap yok, unutur günleri.
Benden sonra ufku, Benden sonra aşkın ışığını
Gölgesinde acılaştı selvi ağacı, gölgesinde
Tekrar uyudum orda, derinliğimde
Ama, hiçbir zaman uyumadı parlayan ışık.

8

Hangi yaratan işte gizi, işte düşü, açıldı işte
Dağıldı uzak meçhule...
Herkesi kendisinde topladı, yarattığında
Saç örgüsü büyüklüğünde hançeri.

9

Gündoğumuna taşıdı şehrimi peygamberler
Ömrüm gençliğimi geçti
Dedi: kim kucaklayacak ırmağı ve akacak
Boşalacak örgülü ırmaklarla
Doğuracak yeniden insanları, öldürerek
ardımda, cehaletin kuşağını.

10

Halk umutsuz, mağlup olmaktan umutsuz
Umutsuzluk içinde eski bir kapı
Yürütür bağrında yıldızların sallantısını
Çığlık yaralı ve boğuk
Sorular onda delirir, nerde yarın
0 yaratan görünmüyor, nerde yol?
Onların hepsi ayaklansalar bukağılarıyla
Parlayan hayin demirleriyle
Sabahın başlangıcında gün yorgun ve
Hain, baykuş çığlığı.

11

Atardamarım yok dolaşacak, dolaşacak şimdi
Yorgun umutsuz dolaşacak
Harman yeri haşatını soruyor buğdaydan
Buğday saklı toprakta
Sonunda azap bittirir ah!
Bu mevsimler yükselir çağlar boyu
içine çeker tozları ahlarla feryatlarla
Şikayeti kayalıklara, kayalıklar.

12

Çarptığında büyük yıkıntı

Adımlar üstüne basarak hakaret ve rezaletle
Yaklaşarak yazar ileri gidenleri
Adımlarında kan ve katliam
sarıyı okuyup, silene kadar yeşili
Yüzlerinde taze otu, solgun
Bütün evleri onda, dudakları donar...
Nedir bu şikayet, nedir bu söylediği?
Yapraklar parlar, delilikle, sığınır
Ölüm onda, yorgun gezmekten.

13

Eski dağ ve kışın kayalığı
Çorak toprakta mendil ekinler
Çığlık-uzakların üzerindeydi
Tarihin kirpiklerinde binlerce uykusuzluk
O bizde aşk aşkta süzülüyor
Uzaklar dolanıp sarar yaşayan dedeleri
Batıl, yıkar geleceğin zilleri
Kabuk bağlayan yarada veya dağda
Onunla da olmadı aşk örer rivayeti
Ve şimdilik kaldırırız minarelerin yüksekliğini.

14

Bu hayatın yolunu biz çoğlattık
Dünyanın devrimi için dövüşerek
Adımlarız zamanın kayalıklarını ve karşılaşırız
Suretiyle ardımızda bıraktığımız sert
kayalıkların
Tanrının nuruydu halkın hayatı
Sıyrıldı karanlığın kara gözünden.

15

Dilin gerçeği, gerçeğiyle ölürüz
Ölürüz kırılarak veya başararak

Çıplaklığımız bizim olmadı, eğer giyinmesek
Bizim çıplak alnımızı saranı şimdi.

16

Ey üzülen bükülen ruhuyla yapar
Çardağını çölde, Sultanın
Etrafımızda yürütür gibi değirmen taşını
Çıldırarak, öfkemizi çınlatarak
Hangi gerçek büktü yüksek dağı
Evimizin damarlarında süzülen
Nedir bu, nedir bu yırtılan gerçek
Delilikle, avlar geyiği
Kibirli tembelliğiyle tesadüfen, tufan
Olsa bağrımdaki et.

17

Sende ey halk sende üzülür hayat
Uzaklarda söylenen söylenen söylenen
Gerçek değil akmayan serap ve bağışlamaz
Kumu avuçlar olmayan kumu.

18

Ey son nesil nerede büyüteyim seni ey nesil
Senin çukurunda mı öldü dünya?
Toprak yok, toprağında buğdayın ufku
Sallanıyor görünür olmayan hasat
Yorgun akıntında ninni duyarsın
Bukağında, sende delirir bukağın
Nasıl barınacaksın bütün toprağın dağlık
Hayret, hepsinde bukağı bağlı
Nerde ey nesil, nerde büyütsem seni ey nesil?
Öldün mü çukurunda dünyanın?

19

Üzüntümüz ağır olsa da, ancak
Göç edeni üzeriz
Bizim tarihimiz bizim gecemiz
Gülüşü yalandan gizlemek
Büyük gündoğumunda, eğilen zeytin dallarında
Kandil yaramızla karşılaşırız
Dağlarını yırtarız siyahla örtünen
Kayıp, buluruz meçhulü
Hayatı buluruz kainatı bile
Bin nesil onda bir biriyle kucaklaşan nesil.

20

Boşalan bedeni yaratırız ayrılan
Hayattan, neşeyle ateş gibi
Damlar avuçlarımdan yarılan kayalıklar
Üzgün, sallanan kayalıklar
Dedi: aşkımızdan da yeşildi
Şimdi gecemizin düşü yeşillendi çaresiz

21

Üzüntülü, uzun, azgın
dı, devrimin yüzünde
Hayatın şiddetini adımlar ve karşılaşırız
Adımlarımızın ardındaki güzelliğin kokusuyla
Güzel bedenler ekeriz gibi
gizin derinine
Yükselecek güzel kokuyla saracağız dünyayı
İnşa edeceğiz güneşin önüne, kovarız
Bizden sonraki yıldızların uykusuz çığlığını
Bu efsanenin suyunu çivileriz.

22

Kışla kısalıp katlanan kanatlar
Festivalimizde yayılır
Parça parça dalgalar, kanatlar arasında
Hayretle çınlayarak yarar
Yorgun kirpiklerle dokunduğu caddelere
Rüzgarın çığlığı sallamadan
Görmeden akan yarayı, bizden
Uzak, sardı sararmış
Buğday gibi karşılıklı göğüsleri
Sarstı ve ayırdı yüzleri.

23

Tanrının önüne uzatır avucunu toprak
Çocukların avucunda birikir su
Feryattan soyuldu yüksek dağların dili
Dünyanın kokusu ve şairlerin ölümü
Gül oldu devrimin alnında açlık içinde
Soldu kirpikler üzüntüden
Bizde ekilir bütün toprak
Geriye kabuk kalır
Sökülen dişlerin ricasıyla: yarın yeşillenecek
Toprak, yarın sığınacağız gizlerimize.

24

Yarının çocukları güllerle oynayacak
Köklerimiz uzar ve kurtulur engellerden
Süzülür başka toprağa, bu halkla
Uyur, göçer, bu yüksek
Toprakta gizlidir minare
Dökülmeden azalan suyla misk kokular
Eğilip de karşılaşmadığımız selam
Uzaklaştıkça vurur hastalıklar

Hepimizi yokluk tüketir, tükeniriz
yoklukla birlikte
Zamanın suratı asık evren iğrenç.

25

Bu evren evrenimiz ve bu dünyayı
Bize sevdirdiyse kuzey, güney
yaşamının yeraltı şiddetiyse ancak
Gücümüz, bizi terkederse eğer, basite alırız.

26

Ben tanığım zamanın düşüne, kirpiklerimde
Ve çığlığımda yankıyor gençliğim
Bütün yarınlar okşar kapımı gece
Çalarım bin kapıyı
Açık kalan avucumu vururum kendi başıma
Üstüme dökülür, dökülür beyaza karışan
siyah saçlar
Benim yüzüm uzaklarda, bütün güzelliklerle
Saklı olgun meyvelerde yolum
Hepsinin suyu kirpiklerimin toprağına
Topraktan örnek alır gücüm.

27

Kendi şehrim benim, onların büyük devrimleri
Ufkun gülüşü çatladı
Kökler ve mevsimler, toprağa dikilir
Bahar, hepinizde ey mevsimler,
Devrimde açılır bir kere yelkenli
Çıkmıyor rüzgar.

28

Ben onda köyün buğdayını ekerim
Ve gülü dikenlerini sökerim
Suskunluğum patlar kayalarda, yürür
Hendeklerde yanarım savaşlarda
Buğdaydaki köklerim fışkırır yıldızlara
İşte bu ekilen onda kalınlaşır
Uzayan tebessümüm yükselir kesilmeden
Ve zulüm mal edinmeden
Halkım ben... ey yenilen halk
Şimdi bütün nesnelerde görünüyorum.

29

Ben onun içinde dönerim., dolup taşarım
Sende saklananda dağılırım çoğalarak
Kalbinde uyandırırım meçhul gözleri
Uzaklar tıkanır sende
Kararsız dilsizleşir kesilen yol
Uçsuz bucaksız yol, korku içinde
Benimle olgunlaşır amaç, onda toplarım ufku
Şehrim: sahil ve kara
Nağmeyle çıkarım, nağmeleriyle, mekanımda
Kaybolurum rahatın ve onların arasında.

30

Hepsi kanımda: toprağımın içinde
Çiçek, yalnız bir küçük kız, küçük kız
Bütün cömert yeşilliğiyle teni
Kanatlarını kesti ellerimin
Kesildiğinde ölmeyeceğimi bilerek, ölür benimle
Dikilir kalan cepheye, adımlarımla
Belki yaşarım ney nağmesiyle
Titredi ve dağıldı kuş yuvalarında

Kanımda hepsi ve bütünüm onda:
Yalnız bir kız çocuğu bekler onu yalnız.

31

Benim ayakseslerim uzun yarınlar için miras
işte evren uzun uzun bir zamanda
Benim ayakseslerim yeşil, kalbimin renginden
Yarasını örter benden önce
Benim ayakseslerim aşar solgun
ölümün üstünden
Cehaletin kapısından akan irinden
Benim neslimi şaşırır, ben yalnız
Nesilden, ayrı düşen bütün nesilden
Nerdesin, hayatımın bağrındaydın
O büyük asıl ruhta.

32

Ben mühürlenen yarının devamıyım
Dağılandan sızan ışık
Ben mars yıldızının ışığıyla
Ufkun derin yanığı
denizin güneşin karanlığı
Eski kanatlarda gizli
Ben devamıyım: tarihin bu yüzü
Toprağımla: yarının yoluyum
Yalnız olmamalıyım, hepsiyle hepimizle
Onda, sesler yutar beni dostça

33

Ben eskilere uzanan akar suyum
Tekrarlanan eski yeni evrende
Ayrılan evrenden, onlar içinde
Dünya ayrıldı başka sınırlarla

Bütün bireyler içinde uyanıktı
Bağrımda toplandı, güllerimi sordu
Şimdi başka bir ruhumda ve son
dan, akar ırmaklar bedenime.

34

Ben milyonlarca atan nabız halkımda
Onunla kolay adımlar
Atarım uzanırım güvenle
Büyüttüklerinde yarayı
Ben gülleriyim bu toprağın, önünde
Itırın kokusu uzanan.

35

Şimdi onunla akar benliğim
Geceden dağılır sabahla dönerim
Şimdi onunla olsa benliğim, onunla yaşasa
Bedenim, uzanır şehrime
Tarihin gülleri açlıkla parlar
Alır malımın olgununu.

36

Onlar kim, Şehrimizde bizim caddemizi
Söken, bulunan gecemizde
Kalbin sayfasında bozan harflerimizi
Harflerimizin dudağında soru
Sevgiyle büyüyen ekinlerimizin fotoğrafında
Süsümüzde sarkan güllerimiz
Sızlayışımızda zamanın yanında parlayan
Avuçlarımızın sevgisiyle
Acı içinde bizi sarar kalp kalplerimiz
Varisi nesil neslimiz.

37

Bu şehrim zorla Şam oldu
Bağdat, Lübnan battı
Bizim dünyamızda bu leke güzel ve gerçek
Oysa insanı insan olarak yaratmıştık.

38

Kim gördü güneşin halkla birlikte savaştığını
Özleyerek kayıp uzaklığı?
Kim gördü döküldüğünü karanlığın toprağa
Şehrim: kayalık, gölge ve su?
Onunla ey güneş onunla garipleşiriz toprakta
Karşılaşırız koynunda
Tanır bizi üzerinde bindiğimiz dalgada
Giysileri yırtıp yaratır yeşili
Bize gösterir nesirdeki dizeleri
Ve yaşarız kalbinde peygamberlerin.

39

Bu dönüşümüz açığa çıktı: ufuk asılır
Çağımıza, ufuk bükülür
Gemiler durmaksızın varır kucaklara.. derinlere
ilaç sürülür yanan etlere, bırakır
Meşeden sonra, selviden sonra
Ve yanan etlerden sonra dost
Şarkı söyler kıyıların arasında, kendi dilinde
Eski yolun ilk duyulan uzaklığında
Hepsinin kilitini kırıp uzakların
Özendirir bizi daha da uzaklara ve daha da
derinlere...
1949-1950

GÜNEŞ

gözlerimi ışığında kapatırım düş
lerimin yolu ölüm yolunda
uyurum batan gölgelerine
başka bir yerde doğar güneş.

ÖLÜM

1

Evimizde babamın hatır günü
Güneş bütün hışmıyla yükseliyor evin tepesinde
Seviyordum, çok seviyordum
Yaratanda sıkışır gömüt
Asi gizini seviyorum gömülüşün
Toprağın mahmur çehresini
Seviyorum, bağrındaki ot kırıntılarını ve çamuru.

2

Ey ateşin alevi şayet alacaksan
Buzları çatlatma, selamı titretme
Ateş bağrın bir küre olsa
Yeri biz bekledik ahiret uyurken

Ateş yaşlı da olsan ancak
Seninle döndü o eski şaşkınlık
Geçerli zamana,
İşte güneş eski hatır günlerinde
İki gözkapağı altında battı çocuk
Çocuksa ufku da görür.

3

Evimizin üstünde parladı sessizlik ve
suskunluk ağladı
Babam şimdi öldü, kökler kuru, ve yıllar ölü.

GİZ

Bağrına basar beni ölüm
Tehlikesi azdı
Gizimin, ikimizi taşır gizinde
Çoğumuzu bir yaparak.

İKİ ÖLÜM ŞARKISI

1

Eğer ruhunu, bende tekrarlarsa ölüm
suskunluğunu boğar
Uyuturum ben onda uyurum.

2

Ey ölümün ruhu bir ip uzatırsın boynuma
Boğarsın meçhul kalbimi;
Ey ölümün ruhu uzanırsın
Beni taşır göçü keşfederim
Ve görürüm yanıbaşımdaki insanları.

BENİM VE GÖZLERİMİN ARASINDA

Ne zaman battı gözlerime gözleri
derin tuzlu bir gündoğumu
Derinlerde görüyorum dünü
Anlamadığımı görüyorum
Uyanıyorum yaşamımda gerçekleşiyor
Benim ve gözlerinin arasında.

AŞK ARASINDA

Size soruyorum... bırakın, bırakın
pencereleriniz teslim alsın
Gömsün aşkın gölgesini
Diyeceğim gözlerinizi şimdi kapasanız
Ben, şimdi, ufuk uzun uzun
İntiharı defalarca söylemekten kuruyan ağzım.

Seni seviyorum, kalblerin sütdamarları kalbime
hayat verse bile aşkımda bakir,
seni seviyorum, gözlerine sığınmış ışık,
sığınmış suyla dolan
Saçların kardan şalale kollarımdan akıp giden.

Seni seviyorum, ölüm tenimi okşuyor:
nasıl yayıldı
Nasıl büyüdü; nasıl ihanet etti?
Nereye denizlerin neşesi
Nereye göçeden çiçekler
Olgun aykırı çamurunuzla?
Uzanırsın, ölüm gelir ve seni çukurda görür
Suskunluğumda düğümlenir sesin
yanağında belirir yaratanın
okşar: nasıl dağıldı?
nasıl büyüdü, nasıl çürüdü?

Nerde görüp yaşadığım yıllar, etrafımda
dökülen evde sırları kalan
Seni boğdu siyahlar
Fırının alevinde.

Seni soruyor, bıraktığın, bıraktığın zaman
Ve bıraktığın mekan
Ve bıraktığın, bıraktığın kandil işte teslim
oluyor
Aşkı karanlığa gömerek
Söylediğim: gözlerin kapanıyor
Ben, şimdi, gündoğumunu uzun uzun
Tekrarlayıp söylüyorum İkincisini: ah! geçmiş.

15 Şubat 1954

SON DEDİKLERİ NEREDE

Son dedikleri nerede
Yalnız kalsa da
Gidişim, kalsa da acı
Güllerinden geride kalan, önemli mi
ona gülüp ağlamam?
Gözlerimde ve anılarımda
Güller
Yüzümün varlığı ve yokluğu onlarla sınırlı
Ben, onu seviyorum, kendi güzelliğimi
sever gibi

Onunla taparım hüznüme
Onunla sakinleşip uyurum, yıkılırım.
Karanlık çöktü, ne zaman ey kanım, ey
gençliğim
Görünmeyecek misin diyorum?
Çöktü karanlık dolan zamana
Üstüne çöktü yarının,
karanlık çöktü açık derin kalbime
Yandı gündoğumu yolumun üstünde
Batıyorum köklerine
Terkediyorum doğum ve ölümün arasında,
Karanlık çöktü, ne zaman ey kanım ey
gençliğim
Görünmeyecek misin diyorum?

Son dedikleri nerede
Toprak kaplasın büyüklüğüyle
Beni yaralar gidişin, beni bekleyen bağrında
Uğraşın terkederse beni, solarım çiçeklerinle.
Son dedikleri nerede
Geçen çağlar,
Geri gelirsen seninle kapanır
son dedikleri nerede
Bütün huylarınla
Çırpınıyor binlerce yürek
Gülerek evin karanlığına.

Bütün çeneler bende titrer
Ben, benimki onlarda tekrarlanır
Ellerin arasına bırakırım
Gençliğimi ve bilgimi,
Ey ben ki söylerim:
Yaptıklarını binlercesine.

Bütün kalpleri ben içtim,

İçtim, işte nerede dağılanlar
Dağ olur söyler
Ey bedenim, böylesini özlerdin işte.

Suriye 6.6.1954

RÜZGÂRDA YAPRAKLAR

MEZAMİR

İlk günün sonunda giderim-yüzüm parlayan şimşeklerde kaybolur düşüme ekmeğim olsan derim:
Şimşeklerin yatağını toplarım ve adımı yazarım üstlerine.

Ağaçlar adını değiştirip bana veriyor, çığlığıyla yakınır taşlar, kolayca saklanırım yapraklarına-bu ordu ve silahım dallardır.

Yüzümü nakışlarlar yaranın ve rüzgarın üstüne, suyun üstüne nakışlarlar öylece durur-um yüzlerine, alnımda dalgaların dinginliği.

Gelip uzaklara sığınırız uzaklar durur orda, böylece varamam kaybolurum ancak, şimdi uzaklarda, uzaklar benim vatanım.

Gözyaşlarımı yaratır gibi dostlarımın vatanını yaratırım.
Böyle kaynaşır birbirine alemin kabukları, milyonlarca yıldız gibi, böyle algılarlar kendi yüzlerini, böyle sanıp böyle vururlar kendi kanlarını bile, böyle söndürürler kendi yataklarının gölgesini.

Onları kendi adımla çağıracağım, endişeyle vururum ayaklarımı toprağa, kimse toplanmaz etrafıma, şimşek hızıyla gider alırım onları ve yoklarım, ceylanların matemini giyi-

nirim, düşüme gösteririm sakin yüzümü ilanedilen insan girer- (bakıp görüyorum seni ey Orefyos, öğrettiğin alemde nasıl olacağımı.)

Ilanederim dökülen yaprakların tufanını
İlan ederim teknelerin gidişini.

Mağarada toplanırım, ölü bir dağ gibi olurum ve fosile karışırım. Harabeleri oynatırım gayretimi yüklerim taşlara ve toprağa, bekleyen günlerimin üstüne yazarım ve kırarım zamanın sayılarını, uzaklıklara uzumla derinlere dalarım ve uzaklan terkederim onlarla düzelir yolum.

NAĞME

Boğulan harflerle battık
Herhangi bir çığlık yok
Veya bir lügat inleyen toprağın altında,
Nağmelerim ölüm için
Mutluluk hasta nesnelerle nesnelerle
Parça parça dağılan nağmelerim
Ey sözlerin korkulan ilacı
Ey sözlerin ilacı.

TEKRARLANAN YALNIZLIK

Tekrarlanan yalnızlık tekrarlanan son
Düşlerim onunla düşer bu mekana-
yaşarım bir adada alacakaranlık
Yaşarım insan gibi
Derin yalnızlıkla barışırım yalnızlıkla,
görüyorum
Tekrarlanan sonu.

İKİNCİ TOPRAK

Bu benim yolumdaki ikinci toprağım
Benimle gördü ve benimle gitti,
Ölen günde
Yağmur arabamızın ardında bir gündoğumu
Yağmur ardında ordaki evlerin.

TANINDI

Gecenin bedeniyle örülen ellerim, olmadı
Kopardığımda günü
Kirpiklerin altındaki taşlar olmadı

Ah! Kaç kere namazını kıldım tanrının inadına
Ve değerlerine
Ah! Kaç kere yedirdim gözlerimi ağaçların
açlığına
Ancak kırık dallarında kırılan oldum
Karşılaştığımda- ikinci gırtlağında
ben ve tanrı damlayan bir gün.

GİDEN

Gideni terkettim, yüzümün üstündeki
Kandilimin camlarında
haritam yaratansız bir toprak
İncilim parça parça.

SUSKUNLUKTAN SONRA

Böyle haykırırım suskunluktan sonra içimde
demlenmeden sözü
Beni görenden haykırırım
Ey ayakta duramayan ey ölü kalan
Bu suskunluğun altında,
Haykırırım çocuklaşması için bu rüzgarın
Sabah olması için
dilim kanımda ve nağmemde
Haykırırım: beni görenden
Bu suskunluğun altında böyle demlenmeden
bende söz,
Haykırırım yalnızlığıma inanmanız için- benim
ve gölgemin.

YARATTIĞIM TOPRAK

Benimle değişen ve barındıran toprağı
yaratırım
Yarattığım toprağa dokunurum köklerimle
Göklerini çizerim onun titreyişlerimle
parlaklığımla süslerim onu,
Dalgalarımın çığlığıyla sınır koyarım ona
Ve gözkapaklarını açar gösteririm.

TANIKLIK **(Düş)**

Uyur gibi düşen taşın uyandırışı
Çarpar gibi nesnelere
Uyur gibi yıkanır tarih gözlerimde
Ellerime düşer günleri
Bir değerin düştüğü gibi...

RÜZGÂRDA YAPRAKLAR

1

Onlarla yürüyorum
Zamanı geldi tabutu taşımanın

2

Böyle dolaşırım Allah’a ulaştırıncaya kadar
gelenekleri
Tabutun üstüne örtülen örtüyle
Kendisinde değiştirip takdirederek lanetledi beni.

3

Adımların uzağımda çiçeklendi dedi:
"Hayat daralıp küçük bir deliğe yığılana
kadar külleri”

4

İşte bebekler
Tepiniyor mevsimlerde
Bütün kokular oynuyor
Yangınımdan mı titriyor yoksa
Kirpiklerime sığınıp
Kitabımda mı saklanıyor?

5

Yüzümde kuşluk vakti, etrafım, pas
Kapımda uyuyorlar
Azı dişi ve tırnak şeklinde
Yanağıma dallarım onlarla ve yıkarım
Kanımla damarlarımda akan.

6

Dönen meçhul azabın suskunluğunda
İğneyle dikerim korkumu
Geleneklerim köreldi: beni okuyan beni
yazan ufak yüzün nerde?

7

Vatanım bir ağaç kökü gibi çıplak uzanır
yarına Bu yarın ? yok! bu yarın olmadı.

8

insanların gündüzünde gösterildi
Mahsenden gelen ses
Toprak, oluştuğundan beri
Yarının mumlan söndürüldü,
Bizde yenilendi dedi:
"Bende inatı olur"

9

Senin için gerçeği söylüyorum
yanıldığımı anladım, hazırlan
Senin için yayılıyor yangın.

10

Bütün insanlar yeniden
Zaman istiyor.

11

Onlara gösterildi söylenen kan
Onlara adını
Hepsinden, etrafımdan,
Onlara söylendi: “kör ol”
Çözün size söyleneni.

12

Bükülür adımlar,
Giyinip geçmişin suretini
Ve söylenir: "hesapsız erkenden gidilir,
denenir başlangıç"

13

Tekrardan başlatırlar hayatı
Yalnız, açlık içinde bütün eller,
Ve sonun yarısı tereyağından:
Eşi yok kumun herhangi bir şarkıda
Yanmak yok alışkanlığın sonsuzluğunda.

14

Bende asileşir düşü
Kaybolduğum aşkın,
Çabam gereksiz bu çamurlu meydanda

15

Yok, yok seviyorum, seviyor güveniyorum:
Kanatlarını gerip asılan ufkun
İzini yırtarak...

16

Bıkkınlık saçılır
herzaman menzile doğru
Umuttan bir gölde.

17

Kanatlarımda açık delil
Benimle süzülür yolda
Yolda kül
Sönüyor, ateşin alevi.

18

Gördüğümü silerim
Örümcek ağı tutan haberleri de.

19

yarından sonra yaparım
Dünden evimi
Yerle bir olan dünden:
Ve güneşin nimeti...

20

Tarihim bana söyledi parçalanan adada:
“Hepsi saklandı alemde yetişen otlarda."

21

Çürüdü koruyan taşlar
Güneş-yok mu gören.

22

İpek ip üzülmedi
Boşalan boncuklara
Kuşluk vaktinden, kalan.

23

Kalıba dökülmüş taşlaşan onurum
türkülerim ve kuş kanadından kalemim ve
defterim.

24

Yok, ağaç meyvaya durduktan sonra solan
Cenin, görünür onda.

25

Sarmaşık duvarı aşsa bile
Bakire bir kızın düşlediği yazılacaksa...

26

Bahar söyledi:
“Her saniyede ben bile kaybederim, kaybolu-
rum"

27

Ben ışığın evi ama ışığım yok aydınlatacak:
Yok maşelemi sallayacak kibirli bir dağın
tepesi
Sevgilim yeşil deniz feneri.

28

Toplardamarımda uyur mutsuz düşüm, yavaş
yavaş ağlar gitarım

Gündoğumuna çizsem adımlarımı
Güneşin üstüne süzüldüğümü görsem

29

Sabah doğdu ben doğmadım
Kuru göllerin üstünde, ben
Ürkülüp ufalır kaybolurum
Sabrım bile terler
Sarhoş olurum yerküresinin bardağıyla
Duvara dayayıp kulağımı... anlaşılmayan sözler
Duyuyorum deliklerden.

30

Kendi şehrimde yürürüm önüm çukur
Kandan ürer kör tuzaklar
Kendi şehrimde inşaederim gökyüzünü şiirle
Ve dünyayı yıkar tırnaklarımla gömerim.

31

Göz kapaklarımın arasında oynadım
Gecenin cefası şehrin telanı,
Aldandım dostların hüznüne
Ve okun hedefini çizdim.

32

Dün, fışkırdı
Kazılan kafamda kayboldu kazılan
Tatlısuda durmayı düşlerim
Maledinirim tatlısuyu
Tatlısuda duran düşüm kesiliyor...

33

Ellerim uyudu, uyudu ellerimin damarları
Yorgun ter içinde döndüm
Kalbimin üzerinde yürüyorum,
görebildiğimin üzerinde
Yürüyorum yarını görüyorum,
Yürüyorum varamıyorum
Yakarım bütün engelleri
Bana süre tanınır kararsız.
Bu nedir? kendi vatanımda ve kendi
toprağımda
Vatansız yaşıyorum
Zamansız yaşıyorum
Bu nedir? Ben ne olsam ey yaratan...

34

Yolum çukurlar arasında
Marfa Gul*
Duvarlar etrafımda sağır
Amacım hüzün dolu varacağım yer doldu
Seninle, ey uzun yolum
Açık, engeller şimdi daha acı
İçinde, vatanımı sardı değişim.

**** Marfa Gul: insanların önüne çıktığında çeşitli şekillere girdiği söylenen bir tür cin ya da yılan***

35

Fışkırdı yırtılan eller
Zalimliğin yürüyüşünde
Rahmet fışkırdı yaklaşanda eridi güleryüzler.

36

Mantar bağlandı dilinde
Öldükten sonra kanıt, suskunluk.

37

Yürümen bile değişti
Altını ıslattın:
Üretmeden nasıl başlanılır.

38

Ey mümkünün yüzü, ufkun yüzü
Güneşin değişti, yangınında...

39

Derinliklerde kaybolurum
Garip dururum böyle,
Senin kalıbın şekli bir soru, veya yanıt.

40

Bu benden sonra yetişen nesil heder olmuş
eşya gibi
Bu nesil üstüme yıkılır bütün mülküyle
Çocuğa döner sonra, ancak bu onun tohumu
vatanımın derinliğinde
Bu onun yıkılışıdır küflenen giysinin
Bu onun kazılışıdır tıkanan dünün,
Çünkü güneş,
Bu nesil doğuyor benden sonra su gibi
Heder olmuş eşya gibi.

41

Devirdim çadırın iskeletini
Zamanın bir köşesine işte
Kayıp, göbeğinde diktiğim
zamanla yoruldum, yürüyorum.

42

Kurudu, kurudu damarlarım
İşte otlar, işte oynuyor, budanan asma
Altında hangi azınlıktı halkım?

43

Susuzluğum doldurdu bütün kapları
Kalbim akıntısında yüzüyor
Parçalamasın rüzgar.

44

Birikenin yanında bekliyorum Allah'ı
Gözlerimde mumdan nur
Ve alevden iki büklüm:
Yalnız o, onlar uğraşım.

45

Yok bizi
Yok bir an saracak kucak
Beni emziren annenin çukur göğüsü, geniş
cephe.

46

Yaşamdan sonra kim gördü Allah’ı
Gündüz gözleriyle geceyi yazar

Yapraklar yok olur sıcaklığıyla

47

Şimdi yaşatır sussuzluğu ve dağıtır
Ölenlerin mirasını

48

Bu insanlar ne zamandır çölde
Sönse bile... susasa bile...

49

Büzülüp hücrede iki kene üzerine:
Uçkurumun ipini sarkıtıp, şurda
Ölenin, yemeği doldurur iki tırnağımla

50

Ey yol gösteren mum ışığı
Ya şaşırırsam bu kısa yolu?

51

Uyandırırım yakınımda filizlenen kayıp
bitkileri:
Açığa çıkarıp adımlarımı
Bütün geleneğimden uzak gezinirim.

52

Yarın şaşkındır dedi:

"Fışkırdı hata söylenen
Sözler, uçtu dudağımdan
Yok artık fışkıran dallar”

53

Bu insanlar: inşaettiği
Herşey batar çölde

54

Başım yüzlerin altında
Sopalar kafaların üstünde
Şaşkınım umutsuzluğa
Ve gecem karanlığın artığı
Astı değerli gözlerini
Gözlerinin ardı kireç
Harflerini tercüme etsem
Şüphelenirim korkup yenilikten
Elmasımı matlaştırdılar.
Kazımaktan çatladı evim
İlk önce mahsen
O uzun dünya
İki ekmeği bağrına basıp
Dün, yarının ardında.

Vurmak için diktiğim yayla karşılaşırım
Çöken toprak irkitir
Zamanı içine gömer akşamı

Güneşin zamanı adımlarımda buz kesildi
Şaşırttı benim gördüğüm yolu, göremiyorum
Artık sezgim yok oldu.

Kalbim sümbülden ip

dağıldı kamışlar
İki göz kapağım ki odundan
Ağlamaklı titrer ansızın duygulanıp:
Yok, umut ölmedi
hala titriyor umudun gizi

55

Ölümden sonra
Yok, kesilmedi çığlık, benim çığlığım hala...

56

Bana anlatırsın ve ben işte hayattayım derin
uzak?
Nasıl araştırıldı hani sevgi hani arzu
Özlediğim, rüzgar toplamaya kararlı
Dilimin üstü demir?
Bana anlatırsın? gözlerimin rengini güneşin
parıltısını
Ve buz tutan adımlarımın rengini.

57

Cimri günlerin yemeği
Senden sonra büyür değeri

58

Kalbim dağılırsa eğer
Kımıldamadan kırılmadan
Gökyüzünün sınırında
Halka yandığını söyle:
Ölümümde savaşın,
Yaram yandı.

59

Etraf uyudu, şimdi kalbim sızlıyor
Gözlerim iki uzun beyazlık
Rüyada aydınlandı iki boş kap
Aldatan görüntüye varsayarım
Boşuna titriyor ölecek kalp
Ve bulut bir duman.

60

Derinde görünmüyorsa gizli söz
Kayboldu - işaret:
Derinde görünmüyorsa toprak
Hastanın horuldaması.

61

O garip ellerim ve yüzüm
Yolcu
Ve ölüm rüzgarımda
Sızlıyor batan gemimde
Ellerim o garip, garip
Yüzüm, şehrim garip
Bütün gün ıraklaştı
Benim olmadı an, yarının kibiriyle sıkışırdı,
bu başlayan yol.

62

Ey yok olan gözlerim yok afetme
Yok kayalaşmasın ellerimde dönen güneş
korkarım eğer söz çıplak kalırsa
Gözlerim donarsa kurak toprakta.

63

Eğer yol katlanırsa
Yangına karşı:
Dolaşan dalgada sordu batanı.

64

İnsanlarla beraber gelirim düşüyle dünyanın
Düşüyle giderim.
Amacım, bu bedene konuk olmak
Sabah, Çarpar iki kanat, aldı.

65

O ki, dağılmış tepe
Yangınla,
İçinde dinmeyen ateş
İçinde kalbinin.

66

Pencereler öğle sıcağında gözyaşı
Ve dağ defne ağacı ve mağralar
Yüksekten gözetliyor hüzünlü çam ağaçlarını,
hepsi birbiriyle sarılı
Ve yıllanmış incirler:
Gözkapakları yorgun düşer ağlamaktan,
sulamaktan
Suskunlukla bilenir dokuma iğnesi:
Güvercinler sınırlar kefeni
Mezar kazıyıcı oldu sesleri.

Gizli hayaldim
Duyarım çocukların çivilenen dilini avuçların
göbeğinde

Gözkapaklarını asılı anı sayarım yataklarını
Ama oynayarak küreyle, gök parlasa
rekleri gibi.
Uykusuz bir sohbetten hayaldim
Dedeleriyle oturur, beni torunları sanar
Garip kasidelerde gizimiz bütün gece:
“Karanlıkta delirdi içimizde yanan su
Açıktı bize şer ama yarıldı
Seviyor bizi, bizi alır toprak,
Bizi giyinir kokusu bir giysi gibi, bizi
saklar ipleri.
Ve koparır bekçi şaşkınlığından
Ahmakça öldürür veya öldürülür
Güzel atlar saldırdığında
Yıkılır ve öder bedelini çakıl taşları üstünde
Şaşırır, vuramaz tatlı sevgilileri armağanıyla"
Hayaldim;
Tutarım yolcu zamanın saçını, böyle
ağlamaklı
Güçlenip dönerim pencerelere
Yenilenirim, bebekler küçük
Mutlu bir haberle.

67

Karşımda kuş yuvası bakir bir kaside ve eski:
mutluluk içinde oynuyor toprak.

1955-1957

BOŞLUK

1

Önümdeki boşluğu ezberledim
Uzanırım uzaklara ve toprak kayar
Karanlık koparır kanatlarımı
Serabın ışıltısı vurur gözlerime.

Onlar, alışılan hüzün, bahar ölür ve gider
rüzgar
Onlar, köklerimde susuz göz kapakları,
tazeliği kanatan
Onlar, kanımda çocuklaşan güz
Bulunduğum yerde acılaşan
Benden uzaklaşan, uzaklaşan güneşin sonu,
göllerde
Güz adımlar, esen rüzgar ve arzu
Büyür: adımlarında düşlediğimin,
Göğüsünde büyülenir ve delirir.
Kayıp yıldızımda ezberledim boşluğu, donan
toprakta
Benden sonra terkeder ayazı, benden sonra,
Bizi boşluğun ta kendisi yaratarak.

2

Toprağımızda esner tokluk
Serap ve kum
Doldurur parlayan derinliğimizi
Doldurur kuru kahverengi
Toprağımızı doldurur eşsiz mezarlar
Dağıtır, günlerimiz üzgün, bir nerdeyiz,
üzgün adımlarımız mezbahada
Onlar, düğümlenen bayrağı diker
Yolların asfaltı yanar.
Adımlanırız parlayan yerlerde
Sevgimizde yangının alevi
Halkımızı da kuşattı
Şehirimizi ve halkı
Onlar, çağırdı ve savaşı sahiplendi
içimizi araştırarak
Evlerimizi kazıyarak
Çirkinlikleri sığınakları doldurdu.

3

Günlerimizin penceresini kırar
Orda kalır perdelerimiz
Perdelerimiz kapanır gündoğumuna
Haberleri bekler göz kapaklan
Çocuklarımız göçerek kaybolur
Severiz mezarlarını ancak
Onlara mezarları bile acır
Onlara mezarları bile acır
Dünde, boşluk, kayıplarında boşluk, kaybolan
düşleri
Kaybetti anaları
Onlarda çatladı ölümün çekirdeği
onlarda söndü hayatın ışığı
Dünde boşluk, yanar kayıp şehrimiz.
Ömrümüzü yıkarak
Dünde, yanıtlayarak halkımızı

Sevgimizde ağlayarak rezileder
Taşıyordu gözyaşlarını şehrin
ondan kovar kalanları
Ve çalışanların ellerinde, çolak ellerinde...
Alınlarını bile asar
Ve batar, hastasının ardından kapatır
kapılarını üzgün.

4

Zamanda boşluk şehrimde boşluk
Orda çorak
Orda çölüm
Boşluk
Ve bu böyle soldu toprağımda kalanları da
yalanlarım
Lekelenir günümüz ve bizi büyüten
Boşluk
Bundan böyle terler halkın
Sevgiden
dolar derin hüznü
Ve kuşatır
Boşluk
Bundan böyle başkasını göremez
Yenileyemez başkasını bizden başka, başkası
olsa bile,
Boşaldı boşluk.
Damarlarımızda yuvalanır boşluk
Kalanlara gösterir uzaklığı
Onlar, basacağımız yeri yasaklar
onlar, onuru tıkar
Onlar, alemi yıkar
Yolunu keser gezenlerin ve ister.
Kim gezip yakar denizleri, kim boyun eğer
Hangi halkın uzaklaştığını görür?

Kimin elleri bağlanır düşmanı tarafından ve
gömülür
Ve yaşar dünyanın gezginliğini?
Kim biçti gecenin günlerini ve güneşin
Kim yavanlaştırdı size ömrü şimdi ve dün,
Kim kovar, kim yüceleşir?
Faydasız, kısırlaştırarak, yazık
Leşe yaklaşarak yazık
Bırakarak yapayalnız
Büyür sizde yüceleşir.

5

Boşluk boşluk...devrimle
Bağışlar bize evimizi
Ve zeytinimizin sıkımı başlar
terler buğdayın hasadıyla
Terler yarattığından, devrimin düşüncesiyle?
Devrimle, içtenlikle dağıtır bizi yeniden
Bizde belirsizleşir kolaylaşır tenha çöl?
Devrimle içtenliği çölleşir önce
Hayat yarına uzanır
Ve açar gözkapaklarını çocuklarımız daha
güzel zamanda
Bu alemde daha değerli
Devrimle, devrimin içtenliği çölleşir önce?

6

Uzaklaştığımızda, döneriz ömrümüzde
olmayan boşluğa?
Ve biz milyonlar orucu bozulan beden ve gizle?
Bizimle sevinir çiçek ve su
Taş bile sevinir
Ve sevinir toprağımızdaki akarsular sevinir
onda ağaçlar

Bizde çoğalır ve biz güzel kokulu
Ve biz açık görüntü.

7

Evet ben şehrimde bir devrimci
Çiçekleri açtırır
Çağları yıkar
Ondan devrimcinin kanıyla
Dünyayı yapar dünyayı yıkar
Onun büyüklüğünde bir su gibi dökülür hayata
Döküldüğünde kabarır ve yaşarım
Evet beni kendi şehrimde yarattılar
Genişleyerek kırar genişleyerek
İşte güneş vurdu çıplaklıklarına
İşte siyah bir örtüde doğdu yıldızlar
Topraklarındaki bütün nesneleri severler
Yok üzülmezler ve kinlenmezler
Açlıklarını doyururlar yaralarından
Sabahlarında kanlarının şiddetini
Damlatarak bittirirler
Onlar, toprağımızda parlayan asil sabah
Onlar, onurlarıyla uzun zamanın yoluna
düşerler

Evet beni şehrimde yarattılar
Atardamarımı düşmanlıklarıyla iyileştirdiler
Karanlığı barındırıp umutsuz, iki umutsuz
gözkapağında
Sevindirdim onların yorgun bedenini
hüzünleriyle
Onlar, kanlarını döktü zamana
Onlar ömürleri bozguna uğradı, İkincisinde
Onlar, nesnelerini bütün şüphesinde
sayıkladılar.

Boşluk halkımızda kalsa da
Boşluk toprağımızda kalsa da
Ve bu şehrimde, boşalan şehrimde, boşluk ölür.

8

Evet şehrimde bütün zamanın işleri sonunda
Şimdi kırılacak
Onda, onun hayatında yaratılan gizlerin
Şimdi inkar edilecek
Günlerimiz sevgiden terler, onda alıştığımız
ruhun yolunu açarız
Ve yaratırız büyüklüğümüzden alevi,
sevgimizden yaratırız ateşi
Gerçeğin gözkapaklarını açarız
Bizdeki derin göçün asil güzelliğini
Yeni bir zamanla karşılaşırız yolda

9

Şehir küçüldü kesilen mumlarda
Şehir küçüldü şarkılarımızda
Şarkı söyleyerek sataşırız
Söyleriz” Toprağımızda devrim
ilkin o açar ufukta
Yarının hayatına dair
Gözkapaklarımızı açarız
Daha güzel bir zamana"
Söyleriz:” Toprağımızda
Ölür böyle genişleye genişleye
Ölür boşluk”

Suriye 1954

DEVRİMCİ

1

Ey devrimci, gücün şiddetle eser, Zerdüşt'ün
iştahı kabarır, aşık olur mermim
Oysa senden sonra evren ?

Seni gösterir bu zelzele
Ellerimin altını didikleyen
İzinde
Dağılır
Senin kimsesizliğini sınırlar,
Dünyanı genişletir kışsa böyle,
Bu kış mahsur bırakır seni:
Sende bütün tarihi.

2

Hayatımın şarkısını söyledim sana
Sana büyüttüm devrimci ruhumu
Gündoğumunda yandım
Haçımı astım.
Bütün harfler marşımda
Yeni bir insan çamuru
Eski bir güneşin gözyaşını alarak
Gerçeği alarak...

3

Tarih çocuklaşır yüksek bağrımda
Ayaklanışımda
Karşılaşırım ölümün karanlığındaki beyaza
Bütün gündoğumunda

4

Göbekbağım benimle kazır toprağın üstünde
karşılaşırız
Arzuyu.
Göbekbağım benimle açar kapının kilidini
Ve kitabeyi
Benimle pencere olur göbekbağım düşün
kirpiklerinde
Olsa
Olmadı hiçbirisi, olsa.

5

Bizi büyüten süt unutuldu
Ölümümüz yeni bir bakir,
Şimdi kovulmuş dönse
yeniden.

6

Etrafımdaki yorgun evrenin gözlerindeki
karanlık
Görmez, solan yıldızlardan örülen yemenisini.
Ve damlamaz sabah esen yelde
Zarif,
Avunamaz
Kuruyan kumun suyuyla
Kurtulup,
Yakar karanlığın mumlarını

7

Üzgün günlerin yolunda
Dönen bu nesilse
Senin de emzirecek bir yavrun vardır. İşte
meme, dişler
Sana sürünerek sevgiyle, inanarak
Sana uzanacak eller vardır
Onlarla dünyayı bükecek
Senin de onunla kesilen yolu
Tamamlayacak.

8

Zerdüşt, evini toplar günün yorgunluğunda
O solan kandilimizin yağını döker.
Onların bulutlarında yüzer
Ve çadırını kurar
Sen namaz kılarsın ona ve arzularsın:
Sussuz, ey yorgun, ey yaratan, nerden
geleceksin?

9

Gündoğumunun karanlığında
Şafağı taşıyarak

Eser çığlık
Mevsimlerin aşkıyla.

10

Bizde filizlenir kayalıkların kirpikleri
Gözlerin
Bizde yağar bulutun gizi
Ve hasır
Bizde açığa çıkar insanların dağı
Yığılan
bütün nesneler bizde taşır baltasını
Ve değiştirir
Sızan su parlar
Ve akar.
Bütün nesneler bizde göğüs gerer
Başlangıç
Onu bir söz yumuşatır
Ve açığa çıkarır meçhul hüznünü.

11

Bütün yara
O bizim yüzümüzde açan gün.

12

Çığlık kısılır
işte o yankıyan sarı, onda ölüm barınır
Sarkar adımlarım gizi zulanın üstüne
Ve o azalır
Dağılmadan, bu mezar, olmayan mezar?

13

Arzularımızda açılaşan ey şarkılarım
Ve devrimleşen...
Zünnar*
Kırmızılaşır,
Ondan sonra;
Kitabım toprağımın üzerinde
Onunla kömürleşen fotoğrafı gibi,
Yarın yıldız olarak doğacak.

14

Nerde akrebin kuyruğu
Ne zaman sokacak kalbimin devrimini
Devletlerin namazını kılarım, rüzgarın
Sözcüklerin,
Seçerim seçerim beni çalkalayanı
Gece ve gündüzde
Hayatın merdivenlerinde
Nerde akrebin kuyruğu
Ne zaman açacağım evrenin kalbini?

15

Şehrimde parlar güneşin uzaklığı
İşte adımları

16

Hangi ateş
Aksa: “Alevin kalbi göründüğüm yıldızlarda"
Hangi ayrılık
Söylese: "gözleri mabettir."

17

Ben, bu gündoğumunun ölüsü gönderildi
bana
Mumunda bayram yaptım-
Benden sonra olsa taklidi gündoğumunun.

GÖNDERİLEN KÜL

MEZAMİR

Nerde biter uzaklar, Nerde yorulur korku?

Nağmem boş boşalır doldurulan, genişleyen ova bile, suda birleşen kum bile- ne bu yol, ne bu varış?

Gider gider ve bize döner. Muhalifim olur delirir ve yırtar derimi.

Şimdi dehşet kimde ilan eder ölümün cazibeliğini- ben şimşeksiz bir bulut bende, ben ıssız bir yerde olmayan bulut.

Saklanırım ve görürüm yalanı, mevsim- lerin sağlam cübbesi altında saklanırım sök- tüklerinde, onların sınırladıklarıyla atarım adımlarımı. Ve denize izlemesini söylerim.

Ağaçların yaprakları defterimde şiirler benim gibi taşlaşır.

Ufkun derisini yüzeceğim kanı aksa bile.
Yara ve yaranın arasında uçacağım.
Boşluğu paylaştıracağım, ölüm ve bana.
Bayrağını dikeceğim açlığın, ekmek ve bana
Yarında asacağım güzün giysilerini.
Sicim örgüsünü çözeriz, bana söyleyecekler iznimle toplanan mezamir taşları-
Ah! Hangi delilik ey atam hangi mesihi.
Güneşin yanında araştırırım gözlerde direneni, gözlerdeki ışığı görürüm bütün ışığı. Araştırırım hurma ağaçlarını cesedim olurlar, kör araştırırım sözler verir düşmanın cinsiyetini, körlüğüm gökyüzünü deler.
Kör araştırırım taşlar verir çocukların dudağını ve tarihin gök kuşağını, nağmelerim ağaçların hançeri.
Kör araştırırım uzanır yoklarım dal-galaların sınırlarını, göremem sınırların izlerini, denizin ve kayalıkların arasında, bulut ve kumun arasında, gece ve gündüzün arasında.
Kör araştırırım yalnızlaştıran dağlarımızı- Ben ve Tanrı, Ben ve Şeytan, Alem ve Ben, ve körlüğüm aramıza fitne ve fesatı eker.
Ah! Ey insanlar araştırıyorum ey uyarıyorum.

1-RÜYA

Rüyamda ellerimde yıldızlar
Güvercin kanatları üstünde giden
Ufukla kaplanan
Yangın kokusunu koklayan-kartaca çağları
Aynada yansır

Saçları gemi olur diyor
Ayna onunla yansır-keserek bağırsakları

Rüyamda yıldızları gördüm
Uçan denizlerinde batırır beni şahdamarıyla,-
Şahdamarı kesik,
Onda uçtu diyor ölen değerler
Yeni bir adla yarını yeni adla gönderdi
Yanarak
Ekin güneşte ve ufukta.

2- GARİP ŞARKI

Uyarmıştım, eğer alev sana sarılırsa hangi
kalemi tutacağını?
Kayıp ince tüyün tehtidi nasılsa?
Ne zaman batarsa sende küller, hangi
öğrettiğim uyaracak seni
Oysa böyle isteyecek elbiselerini-böyle seve-
cek rengini?
Hayatın ortasında küllenecek mi bütün
şüpheler?
Büyüler bu sahiplendiği güneşin aynasını
Uyarmış, olsam da?
Ve olsa da bu son sözler-son şartlar?

Kimsesizliğin öldürür şimdi, kimsesizliğimi
Kimsesizliğin sevindirir şimdi, dağılırım
Kimsesizliğin ölür şimdi, başka telaşla
Kimsesizliğin ölür şimdi, tuhaflaşır yalan

Kimsesizliğin böyle ölür, kimsesizliğimin-
önü yok bağrın üstünde boğulan
Araştıracak babanın yufka yüreği yok
Kimsesizliğin, onda yalnız, kimsesizliğim
Yanar kimsesiz yaratılan herkes
Onda çocuklaşır ufuk.

Şarkılarım, söyler şarkılarının yanında.
Kimsesizliği,
Onunla olmadı yandı ve dağıldı sussuz
Cephem söyler gibi kimsesizliğin benzerini
Kimsesizliğin öldürür şimdi kimsesizliğimi
Biçerler bedenimizde yığılan sevinç ve
karanlığı
Dağılır dümdüz olur-sevgim gayretim, kapat-
maz ardından kapıları
Büyük kaynak-boşalttı biriken geceyi
Gözetler beni, yavaşlayan adımlarımı asar
Sarkıtır sevgiyi hatta milyonlar akar cephem-
den
İki pusu arsında kaynayan savaşta
akar bebeklerin yüzü
Kaldırırım yüzünü şahdamarı aşkın, taşlaşır
rüzgar
Yanar,
Büyür ufukta-çocuklaşır ufukta
Ne zaman kusacak sabah
Benimle çıkar, ilkin, kanatlar
Örneğin gibi uyarmıştım
Ey dost insan.

Uyardım sizi, ey uyardığım
Sevincin yanında uzakta harabe ve karanlık
Yerle bir olanın yanında
Zamanın sizde toplandığını gördüm-bu
ağaçtan sağılan
Kaynak gibi
Söndürür yangını
Gördüm sizinle alevin battığını
Uzaktaki kumda harabe ve karanlık
Kuşluk vaktiyle binlerce gülüş
Uzakta birikir yığılan harabe ve karanlıkta
Görüyorum görüyorum külünü
Şimdi de mutluluğunu
Şimdi de dönüşünü.

Uyardım sizi, gitgide azalan görüntünüzde,
azalan görüşüm:
Silindi ateşlerin arasında kayboldu böyle
gizlenerek-böyle
Sararak yaralarınızı,
silindi yığılan kum ve gece
Tanrının karanlık ipiyle bağlandı, tanrı böyle
giyinir yeminlerinizi
Yangın tıkar soluğunu çiçek hastalığıyla
Giyinirsin ve görmezsin.
Ve sevinirsin...
“Atalarım, kalınlaşan kollarınızla, ey
demirden bellerinize dayandığım
Yıkıldı, kaydı hayatımızın ömrü.
Atalarım benim adım yenilenir
Benim adım yarın
Yarın böyle yaklaşır-yarın böyle uzaklaşır.
Ruhumda yangın ve boğazı kesilmiş
Uyarmıştım ruhumun gizini
Bende yalnızlaşan, gülüşümle tanıdı şuan
bulunduğum yeşilin şekli

Gülüşümle yaşar şuan yeşilin ateşi
Atalarımızın şiiri yaşlanmadı
Anımsarlar nasıl yıkıldıklarını, bu ellerim
uzanır ellerine
Yıkılır kanlarıyla
Bu yürüyen benim, sürekli yürüyen
adımlarım
Sevindirir, yaklaşan aşkın haberleri, dağıtır
üzüntüleri
Şiirin gücüyle dara düşmez
Bağrım onun yüksekliğinde
Ve cephem Lübnan selvisi gibi”
Seviniyorum...

Savaşçılar yavaşlar, ölüm süresinde
Yok, alnında battığımı görsem bulutlarda
Batar çekirdeklerimde
Ben de batsam bağrımın kapısına
Yok, yağmur yağar kokuları okşayarak
Yağmurun bedeni ekinde ve hasatta
Görsem hayatın çakmaktaşını çaktığını
küllerde
İçinde yarının fotoğrafını görsem yeniden
savaşanların sevgisini
Yarında duysam şarkıların sevinç ve
hüznünü.

Uyarmıştım, seni yeniden gözetlemesi için
gönderildiğini;
Kül oldu şüpheler avuçlarda alev oldu ırmak
Baharın sisi ıslak toprağın köklerinde
Dünümüzde kayıyor kum-üçü de yaşlı:
Yığıldı seviç ve karanlık,
Uyarmıştım, cephemde azaldığını aşırı
düşmanlıktan yüceliğin, uzak iki
gözkapağında

Uzak avuçlarımızın yanında
Bir kere eskidi sonuç, dünkü toprak kanat-
larında çürüdü-eskidi
Bir kere sonuç
Düşlerim yıldızların rivayetiyle
Biter güvercin kanatlarında.

Ufukta kırmızılaşır,
Alevin heykelinde koklarım geçmişi-
halkımızın fotoğrafı açık yolda
Halkımız kartacanın cesedinde:
Dakikalar birer haber alevin içinde
Geçmişin sonucunda bin defa
Şimdi düşlerim yıldızların rivayetiyle
Denizler beni alır, benimle uçar;
Sonuç bir kere daha eskir:
Bu yığılan arzular
Ve bu oturan alçak gönüllüler
Sonuç bir kere daha eskir ey uyardığım
düşlerim
Kucaklarım alevi
Kaybolurum alevde
Uyarmıştım, ey uyardığım
Ey geri dönen yol.

Beyrut 1.5.1957

3- YAŞAYAN KÜL

Bizde duydum şimdi
Aramızda duydum şimdi
Üçü de birikmiş aşk olur ölümüne
Yalnız kırmızılaştı
Son ses:
“Yetiştirilmiş olsa bile ölü, otopsi olur
Etimiz çakıllarla
Yetiştirilmiş olsa bile ölü, önümüzde
bekleyen
Dedelerimizden bize dönen
geçmiş sonsuzlaşsa yardım istediğinde”

Üçü de boşalsa
Yalnız kırmızılaştı
Son ses:
“Büyüttü öfkemizden sallanır gibi bir duvarı
Kandil söndü sabahın gözlerinde
Ateş dondu kalınlaşan gelecekte
Kalplerimizi unuttu bu adımlar
Umudun sözünde soylu bir at"

Üç biriken de, büyüyor çakıl taşları gibi
Çakıl taşları gibi düşündürüyorlar, yalnız
kırmızılaşan
Son ses, bu ses:
“Ey tanrının sonu oldu:
(ayrıldı çivilenerek
üstüste dizilen ahşaplar)

Tanrım senin mübarek sözünde kulların üzgün
Oturduğumuz yeri sallar altından avuçların
nimeti
Dağıtır, bebek ve dedelerimizi-
Ey insanlar, sevginin bahçesinden yaşlı eser
rüzgar”
Üç boşalan iğrenç ömürden
Bizde boşalan
Şahdamarları yıldızların, ateş boşalır ve ölüm
gönderir:
Ürkütmüyor yangın, ecel olmuyor
Savaşan kemiklere, ey yokolan savaşçılar
Kim olursa zaman gelirse eğer,
Ölecek mi savaşanlar, hafifleyecek mi,
karanlığa gömülecek mi kavim?

"Göğüslerini açmış insanlar, sarkar sevgi
Yayılır, yarın böyle gizlenecek güneş
düşünüldüğü gibi
Kucaklayacak bizi batan ışığı ve uyandıracak
benzerimizi-böyle uyandıracak akan suyu"
Uyardım görüşümün azaldığını sizde,
görüşümün azaldığını
Uyardım çekin, uyardım çekin
Uyardım, sizi gözetlemek için gönderildiğimi
yeniden:
Kül oldu şüphe, şer oldu
Kusuldu haber gece ve gündüzünüzde
Bulunduğumuz yerde sis:
"Yiğitler savaşır düşmanlığın sesi
Vahşet binlerce hançerde
Azı dişler öğütür
Tırnaklar keskin hayat zehirli
Kahramanlar sert yüküm gibi
Temmuz yüküm gibi-baharla birlikte fışkırır
Çiçeklerle birlikte ve ekin ve güç

Yıldızların su aşkı,
Temmuz akan ırmakların dibinde soğuk su
Gök temmuz ağacın dalı nimeti
Yuvalarında saklanan güvercinler
Temmuz işte parlıyor.
Savaşçılar savaşıyor düşmanlığın giysisiyle
Temmuz düşmanlığını barındırır savaşanların:
Kurumuş ırmak çatlakları
bulutların yüzü gözbebeklerinden yağmur
Kan, akıyor bu kan
Sürüklüyor küçükleri ve yığıyor büyüklerde
Sürüklüyor nehirde
Komşuya kaymasın-burdan uzak değil
Kırmızı kapattı görüntümü.
Büründü vahşet ve karanlıkta parlıyor
düşmanlık
karanlık bizimle çatlar
Lübnan selvisinde çiçekler
Nehirde karanlık."

Ölüm, ey uyarmıştım, gençliğimizde
Ölüm hayatımızda
Irmaklar, döndü
Rüzgarla bir oldu
Tıkamadı mezarları anılarımızda
Yalnızca öldü dün
Öldü haçın üstünde
Döndü aşk ve göçtü
Denizleri görüyordu sığındığı yerden
Yangın aydınladı dönüşünü
Döndü aşk ve göçtü
Külden karanlık
Alevlendi ateş
Ve bu onun kanatlarıdır çiçeklerden sonra
şehrimde
Günlerden sonra çakıl yıllar

Gök gibi süsler içinde sevgili sevginin
kıyımını
Üstünde, uyandırın açlığımızı onunla
öldüğünde-kolay öldü
Kanatları, sınırlar bizleri hatta böyle küllenir.
Senin gibi ey uyarmıştım
Ey baharın bağrı es
Ey uçan vedanın uğraşı
Ey titreyen yol.

4- GÖNDERİLEN GÜZEL SÖZÜN

Uyardım, ey uyardım
Ey uçuşan arzu ve ateş
Ey tüyler
Yağdı bulut ve gördü karanlığın parladığını
Yolcunun adımları çiçeklerin ömrünü
Sardı seni yıldızları gördün çabucak
Yolcunun yarın zamanı eğer yırtarsa giysilerini

Yarının zamanı-yarında yeşillik sonsuz
Sözverin
Onunla eski şekline getirin giysiyi, onunla
eski şekline getirin çamuru
Gökyüzünü onunla sınırlayanı ve yağmurun
ıslattığı toprağı
Uyardım yol bize döndü
Uyardım arzu ve yardım istiyor
Uyardım çekin, uyardım çekin
Uyardım başladı ve çoğaldı yangın
Başladı ve çatladı
Başladı hayat
Sizi uyardım, ey kül durulan.

Suskunluk isyan eder ateşimizde çocuklaşır
bizde yiğitlik
Şehir yenilenir
Ateşimiz uyur adamızın sınırında
Yükseliriz kısa bir zaman böyle onunla
Yanar insanlar bunun içindir süzülür insan
gibi kalınlaşır-kül ve yenilenir
Kalınlaşır gibi-hayat ve aşk böyle ölür, bedeli
Bizi yakar, bağlar küllenen tüylerine
Uyandırır bizi
Uyardım sizi, sizi kim görür karanlığımızda
Uyandırır nasıl yok olduğumuzdan
Uyardım sizi, bizde öldü bedeli
Uyardım sizi, yangın başladı ve çoğaldı
Başladı çatlaklar
Başladı hayat,
Ey sen, ey kül, ey durulan.

İLK TANIK

ASKER VE YANKI

[Gece çöker, asker koyunlar gelir mekâna, çobanın evine yakın köyün yakınına, uzak vadinin üzerinde.]

Benimle uyanır ve batar
Kan tuzaklarında
Beni hapseden ıtır dallarından kafese
İşte uykunun zilleri

Yankı : ri..rii...

Asker: (Botların bağlamasını bitirir)

Sütümü yoğurta mayalar
Bekletir bir zaman
Hayatın gözünde
Ve başlar ölümler
Ruhum gibi kazınarak
Örneğimden resimlenerek

Yankı: re...rekk...

Asker : (Şarkısını keser)

Hâlâ böyleydi
Şeylerle yüzyüze
Yas ve Yara
Ne ölü ne de diri

Yankı : ri..rii...

Asker : (oturur ve şarkı söyler)

Hangi yüz ve sevgi ve başkası
Hangi benden başkasıyla savaşayım?
Hangi tarafım ölüme, hangisi umuta

Bende, kirlenir filizler, köklerim
ve bütün şiirlerim
Ve bütün arı kovanı?
(botlarına eğilip bağlarını sıkar)
Nesneler renk verir gözlerimin
uzaklığına
Ve toprak yüzüme
Mevsimler benim ardımda
Bedenimin damarlarını sıkar.

Yankı: ar...arrr...
Asker : (Şarkısına katılır ve o yeniden bot-
ların sırlarını çözer)

Yankı sağır kulaklarında söner
Şimdi onun izinden yürür
Benliğinde kurur mekanı ve
gerçeğin şeklini
Bütün akarsuları dağıtsam bütün
rüzgârları toplasam
(yıkar doğadaki nesneleri
titrettiğinde)
Köklerimi salladı
Kirpiklerimdeki yaprakları
Ve hepsi bir daha sallandığında
Gece ve gündoğumu, köklerimde
Ve gecenin yıldızlarında
Yankı: (uzun şarkıyı söylüyor)
da...daa...

İKİNCİ TANIKLIK

ÇIĞLIKLAR, ASKER, YANKI

(Asker ağacın dalına uzanır, uyumak istiyordu, daha da anlam kazanır yıldızlar onlarla göz göze geldiğinde, ninni başlar son şemle çukurunda)

Çığlık: Ey ağlayan yol
Yanaklarımdaki acık
Süzülür evimin yoluna
Ölünün kefenine:
Akik ve sırmayla nakışlar giysilerini
Ey ağlayan yol

Yankı: ol..oll...
Son çığlık: Ey halkın düşü
Bende söylenmez?
Kim kaldı kim öldü?
Kimin onuru çalındığını?
Benden sonra, ölümümden
sonra da söylenmez ?
Söylemezler?
Olanaklar yerinde mi?
Sorulan boşa gitti
Ey hakin düşü

Yankı: düş...şü...şü...
Son çığlık: Cebimde küçük bir kasideydi
Yeni hayatla vedalaştım mevsimleri yazdım dağıldığımda
Nerede nasıl oldu? nerede kayıp
şiirler, onların
Işığı dönmeli şimdi.
Yankı: (Duyulmaz)

Son çığlık: Bebekliğimin okşayışlarını
duyarım gözyaşlarındaki
tebessümleri.
Kaburgaların üstünde oynar,
Uyandırırım önümdeki
memeleri, emerek
Fışkırır sütüm kaybolur ekinde.
Yankı: de...dee...
Asker: (Çılgınca toplanır, göz bebekleriye
Kollar sağını solunu ve önünü)
Çoğalarak binlerce sesle geri döner
(Doğanın önünü keserim, ellerim iki
ağaç bağrım mağara)

Sanıldı ki ey çığlıklar, bütün uzaklıklarında
haberlerin işaretleri
Çirkinleştirmeden, saldırmadan?
Danışmadan saygınlık göstermeden ?
Ölüm, ayırmadan işte yıldızları bana
kanattırıp veya tuzağına beni emmesi?
Ateş yuvalarında kan soluksuz kalır doyurur
azgın kahramanlan
Bedenimiz sınırlı dumanla ve biz dumanda
kader
Yeni ölümde görünen olmadı ve hayatın
sırlarında.

Yankı: (Bu kez daha güçlü daha geniş
alanda)
rın...da...
[Askeri kaldırır, bozların bilezikleri
çözük, kafasının miğferi...elleri
umarım kımıldar umudu kesmeden
yalnız asılı çivide kolun damarında
süsler işte son hasretle kucaklar.]

ÜÇÜNCÜ TANIKLIK

ÇIĞLIKLAR, ASKER YANKI

[Asker yorgunluktan uzaklaşamaz
çadırını kurar yakında oturur, önceki mekan-
da Bu paralele düşer ve rengini değiştirir gök-
yüzüyle. Kuzeyin alışık esintisine ulumaların
ve rüzgarın arasında
Birden bire yağmur ve onda asılı gibi iki hadis
başlar onlara danışırız, başlar gibi, karanlığın
tuhaf parlaklığı
Onunla çatlar yüzler döner uzaklık ve iyot on-
larda uyur.]

Çığlık: Kuşyuvalarına gözatar
Sarp karanlıklarına
Ganimetlerine
Bütün şeylere, onlardan sonra ve
dilinden.

Yankı: (Duymaz)
Son çığlık: Söyle yavrularıma
Alem görüyor onları bütün
nesneler gibi.

Yankı: (yankıyanı duymaz) yok...
Son çığlık: Göğüsümü düzleştirdi düşüm
onda kaldı ve Haç'ım
Şarkılarım sevgilime.
Yankı: (Duymaz)

Son çığlık: İnsanlarda tekrarlanır bütün
hepsi, tekrarlanır tanrı ve hayat
Ve Ölüm, hangi şeyde uyur onu
adımlarım?
Yankı: dım..larım
Son çığlık: Sarışın bir gariplikle barınırdım
Dağılan kafeste.

Yankı: fes...te...
Son çığlık: İşte botlarım
Ve işte bütün yüzüm
Parlak alemin güneşi görünür.
Yankı: rü...nür...
Son çığlık: Cebimin dibinde
Son bulur dünya ve başlar bütün
kayıplar
Hayatımın söylencesinde bağrımda
olmadı herhangi bir tanrı.

Yankı: tan...rı...
Asker: (Bilir bilmez konuşurdu)
Ben kimim...hangi ekin kırıntısı
Harfin şeklini aldı?
(Dağı hızla kaplar)
Kirletirler hapsettikleri suyu
Ölüm faydasız zehirlenme
Dökülen ipek
Derisinden kader katliamı siner
bıyıklarıma
Çığlık: (Yankıya karışır)
Bunlar, bunlar kirletirlerse
İnsanın alnında, donar bütün
yarınlar
Yankı: rın..lar...
Asker: (Doğadan nesnelerin sesini
duyuyordu)

İşte taşlar
Görmeden
Duymadan
Ömrümün cüssesi yağan yağmurla
botlarımda
Çığlık: (Mutlu eder güllü ve yankının
sınırlarını)
Bedenim yıkılır
Sıyırırım paçalarımı kaçarım ölüm-
den
Asker: (Toparlanıp oturur, yanaşır yüzünün
üzerine sarkan sicime uzanır)
Ey...Nasıl, nasıl yıkıldı
Ölüm girdiğinde
Mevsimler
Açar gözlerini şaşırır ve tekrar
kapatır
(Delil toplanır, bir de doğa söylenir):
Cesedimde zamanın ağırlığı
Kanımda yıkıntının ağırlığı
Cebimde kefenin eli
Elleri küfün
(Mezbahanın ılıklığından sonra
suyun ıslaklığı)
Ondan boyun eğen sadece boyun
eğdi
İşte dalga, vurduğunda yıkamaz
Yok ömürümün dünü, hangi gele-
cek, yok.

DÖRDÜNCÜ TANIKLIK

ASKER, ÇILIKLAR, YANKI

[Askeri kaldırı, dönüşün adımlarını
atar hasır şapkasıyla vadinin yeşilliğinde bot-
ların bağları çözük yürüyüp uzaklaşır.]

Asker: (tastamam) Ne bağırsakları?
Çığlık: (derin uzaklıkta, yankıydı başlayan)
Et parçasını atar...uçar.
Asker: (o çakılları vurur önündeki güne)
Ne tanrısı?
Çığlık ve Yankı Birarada: Yeşilliğin serabını
görerek sevinir.
Asker: (alnındaki kırışıklık parlar) Ne
başlangıcı?
Çığlık ve Yankı Birarada: Bütün ne'ler son olur.
Asker: (parmaklarını alnına sürdüğünde
batar,elleri gömülür ceplerine
Ne gerçeği?
Çığlık sadece: Yolum, yolun çizgileri çatladı
kamçıdan
Asker: (toplanır giden ve dönenler)
Ne hayatı?
Çığlık ve Yankı Birarada: Küçük çocukların
akarsuyu
Ahşabı kesip ahırı tamir eder.

[Asker uzaklaşan doğaya yönelir,
kayıp, düşer yokuş aşağı... o çizgide
karışır bütün nesnelerin içine, çığlık
ve yankılar, askerin çığlığı, çığlığı
yükselir...ve başlar alem dönmeye
üstü sis kaplı suda.]

2.2.1956

TUHAF KASİDE

Nedir yazdığım soruyorum:
Tuhaf karım-küçük aşkın
Yaprağı eğer yeşillenirse, adaya doğru
Uçar kumru kanatları
Soluk soluğa
Nedir yazdığım, soruyorum?
Tuhaf,
Duvarın merdivenleri olur kirpikleri
Sonuç tuhaf, ruhumdan başkasını sever
Son sığınağa çağırıp boynu bükük
Bebekleri ürkütüp kaçırarak
Attığı adımı geri alır gibi bir körün, sonunda
Onunla açılır gözleri
Tuhaf, sonunda değişti bütün keskin kokusu
Sümbülün
Yandı sonunda
İşte geldiğim yol.

Biliyorum şüphesiz düşün uzunluğunu
Biliyorum şüphesiz şiirin uzunluğunu
Biliyorum şüphesiz gizin uzunluğunu
Biliyorum...
Üzülür toprak iki adıma
Üzülür evren iki kırıntıya
Biliyorum şüphesiz görünen evi
Uykusuz
Şüphesiz içtenliğini deniyorum
Baktım, bugün, yarın
Aşk böyle bakir şüphesiz
Ve uykusuz.

Nedir söylediğim soruyorum
Karım, bir vaha yarattı aşk ona benzer
Nedir söylediğim soruyorum:
Geri dönen boyun eğdi
Şiirin cahilliği gibi mevsimlerde ince ve kaba
Böyle görüyorsa görmesin, böyle
Nasıl parlıyor üzgün sabah
Nesneler nasıl parlıyor
Nedir söylediğim soruyorum:
karımın öfkesi mendilinde
Dönen boyun eğdi
Şiirlerin cahilliği gibi mevsimlerde.

Bunlar, onlar pencerelere tıkar kitapları,
mezarlığın eskimiş resmi gibi
Ufukta gökkuşağı
Sevinçle
Görünür
Ve uykusuz
Gibi, görünen evleri gibi
Uykusuz.

Beyrut

4.12.1956

TAŞLARIN AĞZINDAN DUYDUM

1

Taşların ağzından duydum
"istemem adımlarımda
ağırlığı, apoletlerin,
bu zincirin titreyişlerinden ölürüm-
onda zincirin demirleri”
ve dedi: yoksula verilen bir tabak yemek,
tuzağın çığlığıdır:
"saatler böyle geçiyor, geçiyorsa"

2

pencerem kapalı-penceremin aydınlığına bağlı
gözlerim
beyazım kefenli
yeşilim kan-sütü rehin koyunun, vatanın
suları ölü.
ertelediler-ancak evlerinde
ve tanrı üstlerine kapandı düşünceler ondan
yana.

3

bu hayatın sonunda: giz renginde
ekmeğe katılır kanlar
tanrı yaratığında asılı kalır, övgüyü alır;
üzülmez çığlığı
yayılır bende, taşların ağzı:
"adımlarımı istemiyorlar..."

4

"görüyor, görüyorum cesedini bizi
ağırlayanın?
ölümü gönderen olsun mu?
bu bizim hayatımız:
acı renk kestiler ırmakları,
arasında bütün adımların
şiddetli saldırıp, yorgun düştüler,
ve kalbim öldü, silindi, öldü sonunda,
sonra...
görüyor, görüyorum beni ağırlayan cesedimi?”

5

duydum, taşların ağzından, diyordu: *"sonra,*
ateş yok saatler böyle diyor, son bitti, tutuk-
lattı"
diyordu: dün sakladı, çığlığı sakladı
diyordu: ölüm, kardeşlerin yüzü
sureti gördü yeni pencereler
genişledi cetveli kilimlerin
dedi: uyudu veda
okşadılar ve bittirdiler
"kan işiyorum, kan bitti."

SON GÖKYÜZÜ

Gözlerini kapatır düşünde
Böyle görür bir şehrin itirafını
Havada dans eder düşünde böyle
Düşünde böyle habersiz kalır bütün şeylerden
Günden güne yaratılan şeylerden,
Düşünde böyle birikir böyle akar
İşte deniz- böyle telaşlı bir giz
Böyle uzaklaşır gökyüzü son gökyüzünden.

ELLERİMDE UYUR

Dinlenmek için uzanırım
Caddeler sağır şehir ölü
Ne zamandır gelir gözlerime çöreklenir ölüm
Toprağın derisini giyinip ve nesnelerin
Ellerimde uyurum.

GÖZLERİNDE TAŞIR

gözlerinden alır
gelincikleri, bu songünün rüzgarından
aktı, ellerinden aldı
yağmurların adasından
dağlardan yaratığı sabahı
tadıyorum-gözlerinde taşır
denizin tohumunu
tarih adlandırdı beni ve şiirler
mekanı yıkayıp,
tanıyorum- beni adlandıran tufanı.

KAYIP

kaybolurum, batarım güneşin ışığında,
yüzümde bir muştu
batarım deliliklere
gözlerim yuva ve yangın
gözlerim rüya ve gecede
kaybolurum, batarım güneşin ışığında,
yüzümde bir muştu
çocuklar yolun sonunda
açığa çıkarım-benimle açığa çıkar yol ve
muştu;
tanrı güzel yüzümde kaybolur ve onunla
koybolurum
ateşi mekan edinip
ey mezar ey sonum ilkyaz.

TAŞ

Taparım bu taşın vedasına
Kesildiğini görürüm yüzümün
Onda görürüm kayıp şiirimi.

SÜRÇEN

veba ve ateş arasında yaşıyorum
dilimle birlikte- birlikte bu dilsiz insanlarla

yaşıyorum bu filizlenen elmalarla ve
gökyüzüyle
ilk mutlulukta ve mutsuzlukta
Havva'nın elleri arasında-
cesur yaslı ağaçlarda
cesur meyva veren ağaçlarda;
yağan bulutlar arasında yaşıyorum
kitapta büyüyen engellerde
sürçen gizi öğrenerek.

TEK GÖZLÜ

-"Sen kimsin, seni nerden anımsıyorum ey
Mihyar
nerde savaştık, Allah veya ateşin kimliğiyle
giden kimliğin veya gelen
acaba nerden anımsıyorum seni”

-”Ne Allahı anımsarım ne de yangını
hepsi, işte bu duvar
hepsi, işte gözlerimin gördüğü- bir kişi,
başka bir ben’e bürünse
o kişiyi kim tanır ikisi de bir..."

GÜNAHLAR SARDI

Mirasımı yakarım, toprağımı diyorum
Bakir, mezarlığı yok gençliğimin
Üstünde kapanıp ağlayacağım, Allah’ın ve
ateşin
(Benim alışkanlığımdan uzaklaştırdı,
alışkanlıklarımdan
Onun ve cehennemi) -
Kitabımda ağlarım
Düğümlenen irinin çukurunda
Korkarım-cennet yok, yok benim ardımdan
düşecek
Yok ederim dilin günahlarını da.

ÇOCUKLUĞUM

Bu kışta öğrendim; şarkılarımı
Ekmeğimi, memleketimi ve dilimi-
Çocukluğumun küçük adımlarıyla
Ufku taşıdım avuçlarımda
Düş gibi resmini yaptım geleceğime.

KİMLİK

Kimliğimi kabullenir ve cehaleti böyle
görürüm
Gizlendiğimi böyle görürüm
Milyonlar kabullenir bu kimliği
Peygamberin sevinciyle görünür
Böyle oluştu mutluluk
Şarkılarım böyle şarkı oldu
Bu ulus dağıldı diyorum-
Mutluluk olur
Günahlar,
Günah böyle barındırdı günahları

BENİM GİZİM

Benim gizimle yürüyorum
Örümcekağı üstünde
Benim gizimle gizlenirim
Yıkıntılar altında ölürüm
Yüzüm ve çığlığımda kalır aşk-
Benim gizimin nesli böyle
Kalır ölümümden sonra.

BİZİ BIRAKANI GÖRDÜM

Gizlenen uzaklaştı kucağında dalgaların ve
rüzgarın
Bulut ve yosunu taşıyarak omuzlarında
Kırıldı ve onu gördüm
Aynamızda, kırıldı çabuk geçen yıllar;
Bizi bırakanı gördüm
Vatan hasretinden başka bir şey olmayan
Parlayan kandan başka, çabuk geçenden;
Ah, uzaklaşan, yavaşladığın yok
Şikayetin kayboldu
Gözlerin veya bedenin esmerliği ve ridan
Garip insanların şiiriydi
Onca zaman böyle insanlarla
Omuzlarında taşır gökyüzünü

HAFTANIN YEDİNCİ GÜNÜ

Hangi günler büyüler şimdi
Sevgi ve nefretimi,
Sen, bu haftanın yedinci gününde yaratıldın
Ufuğun dalgalarından yaratıldın
Şarkıların kirpiklerinden,
ben haftanın yedinci günü yara ve baltağzı
Nedir bu bağlılık
Ben rüzgar ve toprak gibi?

RÜYA

Sarar odunları yangın
Ey yangın ve gizin kapısı,
Gelirken tanrı böyle görünür

Alevleri giyinmiş
yağmurun bulutlan sarkık
Görünen denizde dönüp dolaşıp
Böyle göründü tanrı dönerken geri
Bize sığınıyor ağlıyarak-
Yüzün ey Mihyar
Tanrıyla peygamberleşir böyle gelirsin

CESARETİN GÖZYAŞI

Bir cesur gözyaşı yürüyor benimle
Kirpiklerimin altında kırılarak
Tenimden süzülerek yürüyor biri
Farslı çocukluğum
Atların nal sesleri dalların gölgesinde
Rüzgarın ipleriyle
Peygamberin sesiyle şarkı söylüyor bize:
"Ey bu rüzgar
Ey bu çocukluk

Ey bu göz yaşından daha cesur
Görünen kırık kirpiklerde".

BANA SINIR YOK

Alışırım giysilerine dalgaların ve dağın
Yüzüm sularında yansıyor
Söndürür bin beyaz mumu gökte;
Dedim: ne dişlerimin ne de mavinin karanlığı
Benimle birlikte teslim olmayacak, dalgalar ve
yıkılan
Dedim: şimdi kesildi bu halatlar
Benim ve son kışın arasında-
Bana sınır yok sonu yok kışın.

YALNIZ TOPRAK

Beklerim bu ürken sözcüklerde
Yaşarım yüzümü dost yüzümü

Yüzüm bir yol.
Adınla ey toprak böyle uzar
Büyülenir yalnızlığım
Adınla ey ölüm ey dostum.

SİZE SÖYLEDİM

Size söyledim denizlere eğildiğimi
Şiirlerimi okumaya eğildiğimi
Döndüğümde çöktü uyku;
Size söyledim şarkıları
Dolaşıp döndüğümde, ardarda uzanan
odalara;
Size söyledim rüyayı
Soluk soluğa, uzaklara yığılan tarihte
cennetin evinde;
Nerede gözlerimdeki deniz
Size söyledim gördüm bütün engelleri
Geçmişin adımlarında uzaklarda.

AVUCUNDA GÖRÜYORSUN

Avucunda görüyorsun
Avucunda öldüğümü uzakta
Sarılırsın tozuma
Gözlerinde söz yok, susmak da
Senden bir duman
Derin düşer, mekanda
Ve sen mekanda-
Avucunda yaşarım ne zaman
Bozgundan dilim tutulur çivilenmiş gibi
Tanrı alnımda ışıldar;
Avucunda ey Mihyar
Böyle gizlenirim yokederim sırları;
Avucunda görüyorsun
Avucunda öldüğümü uzakta.

GÜNLER

Günlerden yorgun gözleri
Gözleri yorgun bu günlerle
Deler bu günlerin duvarını
Sürünür son günle-

Onlar onlar içindi son gün?

BÜYÜLÜ TOPRAK

Kalsa- tozu yok ve düşmanlığı
Benim ve nöbetçilerin arasında günler,
Bütün geçmiş, bulutlarla yağdı
Tarih, herkesin uyuduğunu gördü
Soldu toprağım büyülü toprağım:
Şaşırtır rüzgarı

Suyun yüzünü keserek
Şişenin içinde yüzerim denizde.

SU İPİMİ KOPARDI

Su kopardı ipini
Kirpikleri kayboldu toprağın üstünde
Ellerim onu kucaklayan iki sur
Yollar kayıp
Göçetse pencerelerim-
Ne bir kitap ne de onda bir beyaz çiçek
Ben ve ıssız kıyılar
İplerimiz gevşer, kimsesizliğimizle.

KAPI

Uzun zaman kirpikleri ve parmakları
Bekler kapıda
Bedenleri kayıp yatakta
Kapıda sürünür kalpleri
Kapıyı vurmaz elleri ne de;
Ağlamayı özler onlar-
"Ne gözyaşların ikramı ne şarkıların, nehirde
Kayıklar söyler aşkımı."

SEN KİMSİN?

Gözlerim yatağın başında
Şarkılarımda korku nabız atar
-Sen kimsin?
-Yolunu şaşırmış ok.
Nice dost ibadetsiz yaşar.

YENİ AĞIT

1

Küreklerimizle, felekle birlikte gittik
Tanrının yanına yağmurun altında
Ve çamurda, bir ölümün müjdesini taşıyarak.
Toprak genişti, dalgalarla birlikte gittik
Ölümün sicimine bağlandık
Ömrümüz gökyüzünün bulutlan arasındaydı
Ve aralık pencerelerde dualar:
"Ey tanrım, yalnızlıktan kurtarırsın
Bütün bu insanların arasından ve evrenden?
Nerede karşılayacaksın bizi, toprağındaki o
ahirette.
Önceki vatanımızda
Ölümün yapraklarında ve hayatın
rüzgarında?
Ey tanrı bizde, benzerimizde
Korkumuz güneşten üzüntümüz nurundan
Hüznümüz dünden kalma
İşte onunla dönüyoruz önceki ömrümüze
“Ey ben olsaydım bu ekinin zaferi
Bu toprakta, yaratılan ve yaratan
Ey inen çamur ben olsaydım
Veya inen yıldızların arasına arasına
Ki görmesin bu alem görmememiz için
İki kadının bacak aralarındaki ateşi"

2

Geçmişten dönse zaman
Zaman hayatın yüzünü yutsa
Toprak irkilse uyansa geçmiş
Ey ağıt bize ikazındır bana söyle.
Hayat toplansa geçmişte söylenenlerle
Ruhlar uzaklaşır çakıl taşlarıyla dalgalarda
yuvarlanıp

Ve çamur iki su arasında taşlaşır
Açarız tufanın derinliğini
Okşarız inleyen köklerini
Yolu şaşırıp döneriz, mağaradan çıkarız
değiştirir bizi önümüzde yığılan gök
İnilti denizine gireriz benden yayılır nağmeler
Söylentisine kıyamıyoruz geçmişin.
nehrin kıyısında dönüşümüz ölüm
Buna da razıyız umudumuz tükenir
Suyun sınırı buz tutmaya başlar
Geçmişin bitimiyle üzgün
Geçmişimize kıyarız kendi geçmişimize
Yeni bir yanılgısı belki bu su birikintisinin.

ÖLÜSÜ OLMAYAN AĞIT

Zindandaki vatanın arkasına çömelirim
Saklı düğünlerde, çocukların zillerinde
Sarkan dalların gidişimizdeki suçlaması
Dalların arşı etrafında ve hasadı
atların eyerinde
Barındırırız seni ey şehrim
Ey göz kapakları üstündeki karın vatanı.

SÖYLENCEDEKİ AĞITIN ÖMRÜ

Zamanı olmayan çığlığın feryadı
yükselmez, güneşin de bir gölgesi vardır,
Ne zaman ne zaman vuracak **ey dağımıza?**
Ve ey hüznün dostu ve ricanın
Ateşin üstünde taşlaştı yeşillik
biz gördüğümüzde
gökyüzünde böyle sözleştiğimiz yerde.

EBU NEVVAS'IN AĞITI

Bitti bu çukurun etrafındaki külden gün
Şair neden içer
yüzündeki zamanı
Benimle tanıdı ve seni gördü yığılan taşlarda
Ölü tarihimizin ardında
Ben şiir ve yağmur
Komşular kaldırır gözkapaklarımı seni
görürüm hayat

Bizi bıraktın ey Ebu Nevvas
Yorgun düşürür bizi yüzünde parlayan gece
ve kül
Bize gökyüzü gibi şiddetin asiliğini sevdirdiler
Bizi güzel azaba bıraktı esen yelde kötülük
uyandırır öldürürüz ricayla
Türkünü söyleriz ve ağaç olur sığınırız
taşlarla
Biz, yağmur ve şiir
Bizi bıraktın Ey Ebu Nevvas.

HALİÇ'İN AĞITI

Tüyün zehirli yeşil
Tüyün alevle şişirilmiş şahdamar
Bağdat’tan yığınlar çıkıyor
Tarihimizden gönderilişimiz yakın
Toprağımızdan-dönüşü olmayan düşümüzden

Ellerin üstünde karşılayacağız zamanı
gözlerinde ateş
Uzanan göğün sınırlarında
Ey Bağdat’tan çıkan yığınlar
milad ve şiirle yüklü.
Ey zehirli yeşil tüy
Kalsa da iki bitiş uzaklarda
Yankıyanla ve donan ölümle

Bu toprakla tanışırız-
Kalmasa da ne sen ne de yeşil
Ey titreyen dilin celali
Bu toprağın kabukları
Ey şairin gizi ve kökleri.

MÜJDENİN AĞITI

Ağlama ve terketme çığlığı mecnunun
ardından
Şeytanların adıyla veya adıyla vebalının
Onlar onda, orada üzülmezler
susan caddelerde yıkılır
Saldırıda konuşmayan yıkılır
Deprem gibi yıkılır.
Ve o onlar, orada üzülmezler
Şehirsiz ve topraksız kör olurum
Sürünürüm mavi ipeğin koynunda
Güvenli şairler barındırır orada
Dilleri zayıf düşer.

AĞIT

Ey ağaçların üstünde ölen
Ey dostum
Çiçeklerin yoluyla çizdin yüzünü
Adımlarının arkasında yürüdüm yorgun.

GECE VE GÜNDÜZ BÖLGESİNDEKİ TAHAVVÜLLER VE HİCRET KİTABI 1970-1971

GECE VE GÜNDÜZÜN AĞAÇLARI

Gün batmadan önce, gelirim
Güneşe varmadan önce, sığınırım
Ağaçların titreyişleri düşer peşime, gölgemle
yürür yemiş kabukları

Sonra yüzümde dehşeti örer
Meçhul suskunun kelimeleri kapılarından
kesip sökme zamanı
Dostuna sığınır gece ve unutur
Benliğini yatağımda günlerce

Sonra eğer ter düşerse bağrışa
Düğmelerimi açar ve uyurum
Suyu ve aynayı uyandırır süslenirim
Yüzüme yansır gibi rüya.

GÜNEŞİN AĞACI

Ayna ben oldum:
Bütün herşeyi yansıttım
Değiştirdim, ateşte suyu ve çiçeklerin iklimini
Değiştirdim çığlığın şeklini ve ezginin

Kat kat misvak ağacı oldum:
Sen ve bu inci yüzümde yüzersiniz
Aşıkların suyu ben oldum:
Çocukları suyumla gülen
Çocuklarını suyumda doğuran
Uyumun suyu ben oldum.

İŞARETLER

Ateşin ve karın uyumunu sağladım-
Alevler anlayışla saklar karları
Erir ve giz içinde süzülürüm
Çiçek ve taşlarda dururum
Kaybolurum
Uzaklaşırım
Dalgaları
Görürüm
İşaretler arasında işte ışığın büyüsü.

ARZUNUN AĞAÇLARI

Resmederim günlerimi baharat ağaçlarının
dallarında, ekinin dokmağında
işte aynanın gizi açıldı
Çiçeklerin güneşi ve suyu arasında kanların
havuzunda

İşte açlık günleri arzular saklı yıllarımı göçer
Yıllar...
O günler arzularımda saklı, yoksulların
pencerelerini görüyorum
Sonsuz yuvalar arasında.

ATEŞİN AĞAÇLARI

Ağaçların yapraklarından bir aile
Akarsuyu yakınında çömelir
Ateşin kitabını okur su
Gözyaşları yaralar toprağı.
Ailem görmedi gelişimi
Gitti
Ne ateş kaldı ne bir izleri.

SABAHIN AĞAÇLARI

Karşılarsın beni ey sabah ekinlerimiz üzgün
Yolda ekinlerimiz üzgün
Ağaçlar geleceğimiz gibi parlıyor
Onların gölgesiyle kapatırız gizlerimizi,
çocukluğumuzu, güneşin gölgesinde

Karşılarsın beni, dallan gördün mü, ezgisini
dalların
Terketti filizlenmedi yeniden kesildiklerinde
sözler

Gözlerimi bağlar sözcükler
Taşları yarar sözcükler
Karşılarsın, karşılarsın beni...
Karşılaşırdık ve yağardık gölgelere

Giyiniriz -acımızı- kapıları tekmelerdik
perdeleri kaldırırdık
Ve açardık pencereleri sığınırdık bir köşeye
Hurmanın gövdesi saklardı bizi
Gözkapaklarından bizi alır ve dökerdi
Düşün testisinden ve gözyaşlarından
Kalmıştık
Dalların şehrinden, Kaybettik dönüş yolunu.

KAYBOLAN BÜYÜ

Olsam,

Kuşların açlığından toplanıp sardığı taş,
taşları
Olsam,
Geceyi uyaran ve yolları
Ve dalsam ağaçların avuçlarına
Yeşil dalların yuvalarına, düşün ve yiğitçe
Sararan yapraklara
Nerede olursa olsun bir gündoğumu kalsam,
garip ve kalsam
Tanıdık bir yüzün gizlerinde.

Olsam,
Güneşin ışığından sarkan ve çığlığın
ıslaklığında
Bu son sularda...

SARKAN AĞAÇLARIN DALLARI

...Ne zaman teslim aldım kirpiklerin kök-
lerinden
Omzumda küplerle giden yolcuyu,

Onda geçmişin tekrarını gördüm
toplanır suyun başına, akarsuyun arasında
İnsanları engeller oysa bu
Söylence ateşin söylencesi,

Dalların üstünde bir yüktüm
Kayıp beyazlığın büyüsünde
Deliliğin günleri görünen
Şehrim, kısa bir gece.

ÜZÜNTÜ AĞAÇLARI

Kitaplar yaklaşıp soluklanır kitabın tuzağında
Taşır çiçeklerin üzüntüsünü
Uyanmadan önce sözcükler
Yankı
Titrer kuru yaprakların gölgesinde

Yapraklar boş bir alana düşer kapanır toprak
üstlerine
Kaybolur, kayıplarda
Taşır çiçeklerin üzüntüsünü...

ATMACA

"Atlılar yaklaşıp ve bize kıyıdan seslendiler:
Zararımız dokunmaz,
dönün giysileriniz üstünüzde! yüzeye devam
ettim, erkek kardeşim
çocukca bir korkuyla yüzüyordu, gözgöze
gelip, cesaret dedim.
Beni duymadı. Ben Fırat'ı geçerken, o
söylediklerine kanıp, onlara
yöneldi. Sonra gözlerimin önünde başını
gövdesinden ayırdılar...
Sadece onüç yaşında bir çocuktu o. Sonra
uçuyormuşum gibi geldi
bana, oysa ayaklarım önümdeydi."

Abdülrahman el dahil

Kureyş Atmacası

ATMACANIN GÜNLERİ

Yüzümde dindi mızraklar katil ve kurban
arasında
Bedenim çıkıyor, ölümün ayrılığı rüzgarlarda
Cüsseler sarkar ağıtlar gibi Gün gibi
Hayatı delen bir taş
Gün gibi
Gözyaşından küçük gemiler,

Ey çığlık yankından başka
Fırat'ın çığlığını duy.

.''Kureyş...
Hindistan'a doğru yüzen topluluk
onurum ateşini taşıyarak."

... Gökyüzü uzanmış yaranın üstüne, toplanır
kıyıya
Okşar, fısıltı:
Kıyıların ve benim aramda
Dilim, anaoforla aramda
Turnamı sarıldım, benimle dolar açık yollar
aramızda
(Fırat, köprüydü bana, bana
maskeydi) Ve battım.

Ey çığlık yankından başka Fıratın
çığlığını duy:
.."Kureyş...

Şamdan dağılır inci

Sandal ağaçlarını ve tütsülerini saklar

Lübnanın yumuşaklığını incitmeden Doğunun bütün güzel sözlerinden...”

...Ve ben çekirgelerin boşluğunda yaralı
bulutların altında
Bir taşın ölü kanatları
Bir taşın ölü geçmişi,
ölüm atlarını eyerliyor
Boğazlıyor
Can çekişir pelikanlar,.

Gürleyişin değişsin ey çığlık
Fırat'ın çığlığını duyuyorum:

..”Kureyş...

Kureyşten birşey kalmadı Yalnız mızraktan fışkıran kandan başka Yaradandan başka birşey kalmadı”

Aç ey çöllerimin paslanan kilitlerin kapılarını:
Kralıyım bu açık yerin attığım adımların
krallığıyım
Fetihlerin kralıyım girdiğim binaların
Bu buz tutmuş ulaştığım yerin, üstüne bu
vahşetin

Onda tanırım yaraladığım kumun, ekin ekerim
elediğim kumun yarasında
Onda tanırım bu açık yerin katilini,
Etrafı daralır gidiş yolunun
aynanın yolu
Kitabın ve aynanın
İçlerini okuyorum
Görüyorum
İçinde kalan elması
Kahramanın aşk adımlarını
Okuyorum adımlarını ve ufuklarını, eleğin

deliklerinden
Yağan ve kasrı yıkan
Oysa hiç dinmedi yangın
Oysa sonu yok onurun adımları.

Sönen yangının bıraktığı yarıklarda
dakikaları yoklardım
Susuz sınırlı toprakların
Geçip giden oldum geçip giden payıma
düşenden
Çakıl taşlarını aşındırdım ve toz toprağı
Mızrağımın gölgesinde daralır yeryüzü-
ölürken
Akreplerin nasıl soktuğunu duyumsarım,
meçhulde sürüklerim kıtayı
Ölürken arzuyla yeryüzünün üstünde
yeryüzünden daha sabırlı-ölürken
Döküldüm omuzlarına rüzgârın
dua ettim
taşlara bile fısıldadım
Yıldızları okudum, adreslerini yazdım ve
yokoluşlarını
Tutkumu çizdim harita gibi
Ve mürekkebi kanım derinliği basitliğim
Köklerin ve dalların arasında uyanık çekilir
Sular,
Toplanır doğanın alnına
Kuru çiçekler ve veda ettiğimiz mezarlar
burçların küresine yükseliyorum, trajediye
dönüşür oysa
Oysa savrulur külleri
Sönen Sinbat'ın Oysa dokuyarak uyarmıştı

Bir şair gibi ben de mevsimleri değiştirmeyi
bilseydim
Nesnelerle konuşmayı bilseydim şimdi.

Büyülerdim kahramanın çocuk mezarını
Fırat’ın üstünde
Fırat’ın kıyısında kardeşimin mezarını
(Öldü, namazı kılınmadı, yıkanmadı,
gömülmedi)
Söyledim nesnelere ve mevsimlere
Bağlanın bu gökle yerin yarım dairesine
Uzanın Fıratla
Çözün suyu aksın yeşil zeytin ağacı gibi
Kanımda aşkla unutulan tarihimde.

Şair gibi bilseydim şimdi birleştirdim bitkileri
Düğünlerle,
Kandırır bu çığlık ağaçları çocukça,
Şair gibi bilseydim şimdi tuhaf karaltıları
Bütün taşları bulut yapardım
Yağan Fırat'ın ve Şam’ın üstüne
Şair gibi bilseydim eceli değiştirmeyi
Bilseydim şimdi olsaydım
Peygamberin adağı veya bir işareti
Haykırdım: Ey bulut
Çoğal ve yağ
Adımla Fırat’ın ve Şam'ın üstüne.

Gökyüzü açıldı,
Toprak kitap
Oldu, bütün kitaplarda tanrı
Uykusuz
Yüzümde uykunun büyüsü kalsa, kalsa göz-
lerimde serap;
Fırat’tan bir işaret kalır:

> Ben ve o duruyoruz gerdanında ey
> güvercin
> Göçeden serabında ey kırlangıç
> Ben ve o durumumuzu bilen falcı gibi

Sezgi ve işaretleri
Göğe ve gizemli dillerle büyüten
Ben ve o Fırat ada.

İşaret...
Ey arzum külde kalan ateş..

Atmaca köklerin başlangıcında şehirlerin gizlerinde
Atmaca hâle gibi resmedilmiş yarımadanın kapılarına
Atmaca nakışlanır sahranın bağrına
Atmaca arzuda hayret ve ağlayan düşün arasında
atmaca üzüntünün yaratılışında, ölümünde
İnşa eder zirveye ve derinliğin dibinde
Endülüsün derinliğine
Şam’dan yüselen endülüse
Batıy'a taşıyor doğu’nun ekinini.
Atmaca yazıyor boşluğuna gökyüzünün cehaletin gerçeğini
Mekanında soruyor temiz damarları gibi
Atmaca günlerini diğer Atmacalara
Yorgun, ölülerini taşıyor, kayalıklarını taşıyor
Bizi üstlerine barındıran, ölülerimizi alan, kayalıklarımızı alan
Yüzüne yaklaşan arkadan güneşi,
Gökyüzünün
Yangınını,
Öykülerini keser yoğun rüzgarın,
Atmacalar
Sıra sıra dizilir açılır gökyüzü;

Aşkı yükseltir gibi patlayan arzuda
Patlar tutkunun kanatlan altında
Endülüsün derinliğinde

Evreni yükseltir-işte bu yeni bir anıt
Bütün gökyüzü bu kitabın adı
Ve bütün rüzgar bu marşın adı

(İlkbahar 1963)

ATMACA BAŞKA BİR YERE YÖNELİR

Açlık vurdu kavmi nimetleri ben olsam.

Hadis-i şerif

Kimi tuttuysam evinde nimet bulundurmaz,
nasıl doğacak bu yaz ayı insanların üstüne.

Ebuzar Gaffari

1- GÖZYAŞI MEVSİMİ

Çölün çığlığı dindi:
Gezen bulutlar elenir üstüne
Kanatların son elenişinde güllerin fotoğrafı;
Dindi dönüşün çığlığı :

Onların kokusu - Şam'ı geri getirmez
Tuhaflık azalmaz
Tekrar mı ? tekrarlanıyor
Onlar çığlıksız öldü sırayla"

Sessiz sedasız herhangi bir uykuda uzar
tırnakları
Ağlayan köklerde
Yataklarında süzülen bu gözyaşların

Tekrarlanan çocuklukta
Kirpiklerimin ve gökyüzünün arasında
Dindi dönüşün çığlığı:

Oluşmadı gözlerimde ve hayatımda nesneler
Hüznün benzerinden başka
Şimdi ağlayan ağaçlardan başka şehrin
toprağında
Bu aşk sakinleştirir kalbimi ve benim
şarkılarımı söyler,

Ey ayna uzun kaybın
Benden başka ayın fotoğrafı
Dönse oraya yüzü
adı ayın üstünde olsa
Kürkün içinde çıplak
Giysileriyle düşlesek
Çığlığımız götlerimizden
yüzümüz topraktan olsa
Ayın fotoğrafı çıplak
Yüzü oraya dönse
Ey ayna uzun kaybın...

Dindi dönüşün çığlığı:

Geçmişim ve geçmişimle birlikte Fırat
Ağaçlar benim izimde bayrak gibi
Gözler benim izimde yılların yıldızlarından
Otururum çamurun midesine
Siyah yıldızlarla birlikte.

Onda fotoğraflarımdan başka
Yaranın nağmesi dinlendiği an:

"Bedenim ve onun maliki toprak
Meyvam ve onun maliki toprakla”

Dindi dönüşün çığlığı
Gözyaşların çamuru ve fotoğraflarımdan
başka:

“...Aklın renkleri ağlarsa eğer
Fırat’ın suyu bulut filizlenir.”

Dindi dönüşün çığlığı:

susuzluk susuzluk, boğularak heder olur
dilim surlarla

Sussuzluk, asar günü boğar beni örten rüz-
gar kuru otların tozu asar
susuzluk alır uzun yolculuğumun mirasını ve
gündoğuşum ısıtır dalgalarla.

“...Anaokulunda söyledim
şarkımı çığlığı kısa sürdü
yalnızlığıma ses veren olmadı duvardan
Kim savurdu üstünde
uyuduğumuz yastıkları
Şimdi şiddetlendi onunla yollar
Üstümde olanlar yarıklarında
kayıp İlk, sende rezil olur yaratılan”

Dindi dönüşün çığlığı:
Zulüm sınır aşıp çıkar tarihimden ve
boğazları keser
Ellerimin üstünde ve hayatı,

Zamanın yuları benim, azabıyla uyandım
Ona verdim geceyi onlara verdim akarsuyu,
benim
Benim inleyen gölgem toprağımla
Uzar, görür, yeşillendiğini, yakar geçmişini
ve yanar
Benim gibi

Bizimle yaşar yürür bizimle, üstünde
Dilimizin dudaklarındaki yeşillikte ve
yalnız
Ancak önümüzdeki ekinde ölümle
ayrılırız.

Dindi dönüşün çığlığı:

Seni düşlerim ey Şam
Baharla gölgemin katılığında

Geçmişin zamanıyla gözler olmadan
Kuru cesetle, sağır gömütlerle
Çağırırım:Ey Şam
Ölümüm onlar yakılışım ve dönüşüm
Çağırırım:yok, ölümüm yok dönüşüm
Nerdesin boynu bükük kovulan maliki ey
Şam.

Ey adak adayan kadınlar hepinizin göz ucun-
dan
Gelir veya üzüntüsü oluşur
Çöker veya üzüntüsü oluşur
Çöker sıcaklığında barınır
Doğunun ekini altında
Gözlerinizin resmini yaparım kitabımın
üstüne
gençliğimde mirasınızın taşıdım
Yeşilliğin derinliğinde yayılan katı kokuda
Ey kadınlar çamurumla adımlarınız
Ey şehir adın Şam'dı...

Dünüm,
Ben, şiir ve gün
Derinliğine geldik gözümüz kara
Umutla kapılarına
Ağaçlarında dinlendik
ekinin ve suyunla dinlendik
Günlerini ördük ve bir ordu gibi toplandık
Senden alırız siyah gökyüzünü
Yolumuzu dokuruz Ey Şam
Ölüm yok bizi durduracak bize olacak
Ölüm yok şimdi veya rahat Ey Şam?

Ve dünüm uykumda Ey Şam
Benzerini yaptım kuru çamurdan
kazıdım beyaz adımlarla

Siyah tarihini Ey Şam
Nağmeyle ve lanetle gittim
Deprem gibi düştüm
Sütümün üstüne güzelliği bozdum
Şarkılarımla sarılır vururum onları- hele hele
loy loy
Söyledim: arzuladığımla kalır, yok
kanımda Şam
Söyledim: Şam yandığında, yok
Uyanmadı derinliğindeki öldürülüşüm
Korktuğumu duyumsarım: eyvah ! Şam...

Ey süslenmeden dökülen kadınlar
Ey güzelliğin yeli kadınlar
ey gecenin bir saatinde ışık saçan kadınlar
Ey saklı köklerin ve çamurların maliki
kadınlar
Sonunda kayıp çıplaklıklarını alırsın Ey
Şam...

ey sevgi, yok..
Bağışla Ey Şam
Eğer senin mağaralarınla korkutsam
Yıksam surları,
Ateşi tamsam beni böyle sallayan
Tarihimizdeki feryat, kaybolan
Gemiler geri dönse;
Bağışla Ey Şam
Sonunda kutsanmış adımlarla yürüyeceksin...

2-MERDİVENLERİ AYRILAN ÖLÜM BURÇLARI

Gömüttaşından sonra alevler yükselir tekrar
Cesaret alır adımlarım ısınarak
Su gibi oluştuğumu biliyorum
Sahranın titreyişinde
Biliyorum şimdiden sonra çağları
değiştirdiğimi
Ondan katarım çağları çağlara
Ondan tanıyorum dönen
Kasideyi, düşü ve devrimi...

Çabukluğum ey yağmur
Hangi şarkıları söylüyorsun?
Çabukluğum çabukluğumu ey yağmur
Taşıyorsan
Hangi alınlarda veya bulutta?

Günün ışığı gider, dökülüp yıkılır başımdan
uzak
rüyasını keser aşkın
Celbini alırım postadan
Adımlarım ve benim aramdaki uzaklığı
hazır...

Çadırlardan biri yumuşar gibi benden yana
Barındırır, İki arzumuzu ve daralır
Sussuzluk, parlayan
Taşlar çöker peygemberin yüzünden yana
gözyaşlar ve dostluk.

Taşıyorsan
Hangi şarkıları söylüyorsun?
Çabukluğum, çabukluğum ey yağmur...
Cesedim kayıp, mezarım bir yumak ip oldu sanki
Karanlıkta,
Pencereler böyle avlar benzerini, ışığı vaha sanıp.

Beni çeken çığlığı duyarım günlerin ağır kumu üstünde
Öldürülenlerin düşlerini duyarım
Bütün kabilenin düşünü
Çadırlara bağlı hançerlerin ve havranın ipleri-ni:

“Onlar sana astılar bizi, otlardan
süzüp Herhangi bir hayatla
Canımız suya bağlı...
- “Su yok, başkent yok, peygam-
berler öldü”.

duyarım çarşafların altından ve yığılan ikindiüstünün arasından, kırılan gökyüzünde toprağın üstünde,
Karanlığın merdivenlerinde
Ve o yükseltip düşüren, şehirlerin arasına ve güneşin
Susuzluğun arasına ve iniltinin
Alaca kımıltıları gibi yumuşamayan kayalıklarda
Fışkıran pınar gibi, söz gibi:

Biz Ey aç olanın tahmin edeceği
gibi Topluluğumuz yürüyor ve seni
görüyor Seni kefenlese bile namazını kılmaz

Biz Ey aç olan ıslaklığını duysak..
Şimdi biz aç olduk
ellerim kabuletse bizi
Dün, bizde yorgun
Yutup kapatır bizi yıllar
Ve düşleriz, Ve görürüz
Düşümüzde şimdi namazını
kılarız...”

Parlayan ruhumda onlar senin son
basamağında

(Cesedim sığınağını kazıdı) Biliyorum ruhumu onlar senin şehvetinin
damarlarında

Bir lavaş ekmeğinin alnında karışık,
Ruhumu biliyorum onlar senin çocukluğunun
katili
Öksürüğün dönüp dolaşır ve görür
uzaklaştığında
Düşündeki şehrin kayalıklarını
Dolar katarlar gibi şehrin kubbelerine:

(Duyarım zamanın sessizliğini)
Kefenini taşıyor gözkapaklarını
yıkayan gözlerin
Dalsız ağaçlar diker
Ömrün kucağı etrafında.”

Ve onlar yarıkların arasında
Bir at gözlerini döker köklerin ışığına
Toprağa sarılır teslim alır toprağı ve uyur
Otların toprağı teslim aldığı gibi ve uyur
Feda edilenin bağrında
Yağmur biter ve geri döner çamur.

Biliyorum-ellerin oldu
Dalgalanan çadırlar gökyüzü dudakları bulut gibi
Biliyorum-feda oldu
Uçuşan yeşil yapraklar gibi garip evinde
Bende oradaydım
Ey garip aç insanlar
Orada öldü çığlığım
Orada yaşadı çığlığım
Batan peygamberdi çığlığım güzel güneşle
Güneşti yaralı gözyaşında görünen..
Kayıp? Nasıl?
Yıktı bağrını ey kapı zaman ve uzaklara alıştın
Çocukluğumun yatağı sana düş olur eğirir bizi otlar
Zürafanın boynuyla
Açlığın düşünü gösterir uyku zamanında
Kirpiklerin satırları kısa
Her nasıl uyuklarsan uyukla uyuyamasın
Ve yola çıkarsın, bağrında esaretin kokusu...

Sütümde ateş, otlar uçuşur
Gecede miraçın burcu
Her nasılsa mutlu kılacak adımları
Düşün alacası olur burçların merdiveni
Ve uzar kısa deniz
Ruhları kolaylaştırır dalgaların cazibesinde
Öğretir:

“Rüzgârla yükselmeyi”

Öğretir:

“Bu ve O esaretinin...içyüzün.”

İlk zamandan önce öğretir:

“ Dumansız büyüyle tütmeyi

Taştan yasemin olmayı

Şarkılarımla gebe kalmayı
toprağın Başkentin çocuk olmayı."

Onda coşardı otlar ve esmerleşir
feryadımdan
Oysa sözcüklerim bana kanat
Olur ve çekerdi
Suyun dili ve musluklar
Deli uyanırdı
Günün içyüzü;-
Bütün nesneler göçederdi sümbüllerin
arasında
Dolaşır kendi esrarını taşıyarak
Topladık güzel koksun bir ekmek gibi
Bütün şeyler göç ederdi sümbüllerin arasında
Uzaklaştı Elifin* tarihi
Bütün şeyler değişir
Sümbüllerin başı dalgalanır derin suyun
etrafında
Kısa denizimin süresince
düşümün dostu deniz

**** Arap alfabesinin ilk harfi***

Kayıp? Nasıl?
Yıktı bağrını ey kayıp uzaklar acele edeceğin
sürede
Düşüne yatak olacak toprağımız
Otlar eğirir
Zürafanın boynuyla:
Mayalandı süremiz ve doldu
Yalın ayaklarını giyindiler doldu
sabıkamız.

Başkentin dalgaları altında
Rüzgarın yatağında boy atar yeşillik

Mülk edinir ve uyur
Günün kirpikleri üstünde
Yüzüm fotoğrafı olur
Zamanın akıntısında ve
Mutsuz kıyıların,
Doğar, doğar yeniden geri dönüş
Şehrin kalesi güvenli:
Rüzgarlar bizden önce kaldırır
Çeker gözyaşları
Yıkar gündoğumunun yüzünü.

Orada şarkı söyleyeceğim,
Gariplik ikram olacak:
Ellerim yol ve yarım daire
başım nehir
Ve yüzüm ada

Sevginin ümranı olacağım aşkın maliki
Prensesi büyüleyen.

Kim ister yıldırımdan yolu
Kim özler böyle bir gökyüzünü
Ve o düşüyle hamile ve yolun
Etrafında at dolanır:
Yol onlarda başlar
onlarda başlar trajedi
Böyle bir yolu kim ister, yıldırımdan,
mümkün mü sizinle dost olmak?
Mayalandı süremiz,
Kim toplayacak söylentiyi
Kim sallayacak uykunun dallarını
hayalleri çekecek rüyanın yumuşaklığında
Denizin biten kıyısında
nehirle,nehrin vahşi göçünü unutup?
Otların şalını giyerek, kim kaldıracak kuru
toprağın üstüne bulutu?

Mayalandı süremiz, doldu
Yalınayaklarınızı giyindiniz, sabıkamız doldu.

3- FOTOĞRAFI YIRTILAN GEÇMİŞ

Zaman tükenir, düşler ufkun çözülen gemini
Geçmişin resmini çizer
Şaşırılan emeklemesini
Trajedinin kucağında son sahrada,
Ah? ey geçmişin rengi
(Nasıl kayboldu, geçmişin rengiyle garip döndü?)
Luğatıyla işaret ediyor beni
Beni çağırıyor Fırat Akıntısıyla böyle sarsar
beni ve yudumlatır bana zemzem suyundan?

Köklerimi yaracağım
Boşluğumu taşıyacak nehir
Dolaşacağım toplanan gurupla birlikte veya
doğunun yıldızlarıyla
Giyinirim rüzgarın boyunu
Yarım boyla dönerim geriye
Hüznün üşüşmesinde son sahraya

Geri ver aşkın sevgimin şarkısını
Geri ve bin hayatımın
Yapraklarını,
Olsam
Küllerin adasında
Geri ve keşfetsem bu kuşları bu donan
Geri ver çakıl taşı olsam ve ipek.

Leylak zamanında baykuş ve aşkın nevruzu
ve bayramlarda
Bağdat’a geldim
Caminin halıları üstünde emanet
Ağaçların kökleri ve bitkiydim
Suyun kumu ve sahraydım
Zencinin gözlerinden gemiydim Fırat’ta
Yeşil hançer
Tehlikesiz ilerliyordum
Biriken bulutlarda ve yağmurlarda
Baharda toprağın yüzünde...

Biliyorum yalınayakla oturan kanı
Toprağın güzelliği altında
Mutlu olan kıyemet meşalesinde
Terkedilen derinin altında
Fırat'la birlikte oluşuruz
Büyülü zamanda

Geçmiş çocukluğun pınarında olgun
meyvanın geçmişiyle.

Fırat'ın bütünü kan
Cesedimde oluşan ve arzumda
O ve ben Zünnarın kolaylığıyla
Uykusuz ahırlarda ve ekin
Yazla bağlarız ellerini kışın
Düşleri sileriz mezarların üstünden
Ne giderim ondan ne de kaybolurum
Kalan tufanı silerim
Kovarım kıyılarından
Göç eden denizin
Mavi çığlığımda korkuturum yakınımda
çökeni
Değişenin yanında sürünürüm
Sürünürüm gurbetin kapılarında.

Bağdat'a geldim
Nehrin suyu ve otun kokusunda
Kuşların gözlerinde